Ազգ
Azg
13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2007 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 208 (3860)

Ցեղասպանություն բառը Աթաթուրքի ճառերի ժողովածուում

Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի (ԹԱՄԺ) հրատարակած Մուստաֆա Քեմալի ճառերի ժողովածուում 1915-ի իրադարձությունները անվանվում են «ցեղասպանություն»: 1987-ին հրատարակվել է Աթաթուրքի՝ 1920-1938-ին թուրքական խորհրդարանի նիստերի բացման կապակցությամբ ասված ճառերի լատինատառ թուրքերեն տարբերակը, որում Թուրքիայի Հանրապետության հիմնադրի՝ հայերին վերաբերող ելույթում «կոտորած» արտահայտությունը փոխարինվել է «ցեղասպանություն» բառով: Եվ միայն 20 տարի հետո է նկատվել Թուրքիայում մեծ աղմուկ բարձրացրած այդ փոփոխությունը: Թուրքական խորհրդարանի հրատարակած Աթաթուրքի ճառերի ժողովածուի մի հատվածում մասնավորապես ասվում է. «Անգլիացի քաղաքական գործիչները, ի դեմս Անգլիայի արտգործնախարարի, մեր կառավարությանը նոտա են հղել, որում ասվում է հետեւյալը. «Նախ դադարեցրեք Անտանտի պետությունների, ինչպես նաեւ հույների դեմ իրականացվող միջոցառումները: Եվ երկրորդ՝ հրաժարվեք հայերի դեմ իրականացվող ցեղասպանությունից»»:

ՀՀ ԱԺ-ն ունեցավ առաջին կին փոխնախագահ

Ազգային ժողովում երեկ կին պատգամավորների առաջադրման օր էր: Նոյեմբերի 6-ին «Բարգավաճ Հայաստան» խմբակցության ներկայացուցիչ Իշխան Զաքարյանը նշանակվեց Վերահսկիչ պալատի նախագահ եւ ԱԺ նախագահի տեղակալի աթոռը թափուր մնաց մինչեւ նոյեմբերի 12-ը: ԱԺ երեք խմբակցություններն էլ թափուր պաշտոնի համար առաջադրեցին կին պատգամավորների թեկնածություն: «Բարգավաճ Հայաստան» խմբակցության քարտուղար Արամ Սաֆարյանը խմբակցության անունից առաջադրեց մարդու իրավունքների ԱԺ հանձնաժողովի նախագահ Արեւիկ Պետրոսյանի (ԲՀԿ), «Ժառանգության» խմբակցության նախագահ Րաֆֆի Հովհաննիսյանը՝ Անահիտ Բախշյանի («Ժառանգություն») թեկնածությունը: Առաջադրվեց նաեւ գիտության, կրթության, մշակույթի, երիտասարդության եւ սպորտի հարցերի ԱԺ հանձնաժողովի նախագահ Հրանուշ Հակոբյանի (ՀՀԿ) թեկնածությունը, առաջադրողը, ինչ անակնկալ, «Օրինաց երկիր» խմբակցության քարտուղար Հեղինե Բիշարյանն էր: Սակայն Հրանուշ Հակոբյանը ինքնաբացարկ հայտարարեց՝ հարգելով կոալիցիոն սկզբունքը: Մինչեւ ինքնաբացարկ հայտարարելը պատգամավորը ձայն խնդրեց ու չստացավ, քանի որ նման դեպքերում կանոնակարգը խոսքի հնարավորություն չի նախատեսում:

Նախատեսված գաղտնի քվեարկությամբ ՀՀ ԱԺ 102 պատգամավոր մասնակցեց ԱԺ փոխնախագահի ընտրությանը: Ճիշտ է, քվեատուփում, ինչպես տեղեկացրեց հաշվիչ հանձնաժողովի նախագահ Սամվել Նիկոյանը, առկա է եղել 100 քվեաթերթիկ, 13 կողմ, 79 դեմ ձայների բաշխմամբ Անահիտ Բախշյանի եւ 79 կողմ, 13 դեմ Արեւիկ Պետրոսյանի դեպքում: Նոյեմբերի 12-ից ԱԺ փոխնախագահի պաշտոնը զբաղեցնում է Արեւիկ Պետրոսյանը:

Այսպիսով, ԱԺ փոխնախագահի պաշտոնը կշարունակի զբաղեցնել ԲՀԿ ներկայացուցիչը: Եթե այս իրողությունը նոր չէ, ապա ՀՀ պատմության մեջ եզակի իրողություն է, որ ԱԺ փոխնախագահի պաշտոնը զբաղեցնում է կին պատգամավոր:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հ.Գ. Քվեարկության թվաբանությանը որպես տվյալ եթե ավելացնում ենք անվավեր ճանաչված քվեաթերթիկների քանակը՝ 8, ապա անհայտ է մնում 2 քվեաթերթիկի գտնվելու վայրը:

«Անկարան նախաձեռնություն պետք է ցուցաբերի Երեւանում վարչակարգը փոխելու համար՝ օգտագործելով Տեր-Պետրոսյանի առաջադրման պատեհությունը»

Առաջարկում է թուրք գիտնականը

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Սեպտեմբերի 21-ին «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում ունեցած ելույթով ՀՀ նախկին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը քաղաքականություն վերադառնալու հայտ ներկայացրեց, իսկ հոկտեմբերի 26-ին Ազատության հրապարակում հայտարարեց, որ առաջադրվում է նախագահի թեկնածու: Սեպտեմբերի 25-ի համարում «Ազգը» Տեր-Պետրոսյանի ելույթի առնչությամբ կարծիք էր հայտնել, որ նա Հայաստանի նկատմամբ կոշտ դիրքորոշման հարգում գոտեպնդում է Ադրբեջանին եւ Թուրքիային, միաժամանակ վերջիններիս ընդառաջելու ակնհայտ պատրաստակամությամբ դրական ազդանշաններ է հաղորդում միջազգային ուժերին:

Տեր-Պետրոսյանի վերադարձը քաղաքականություն, ինչպես նաեւ առաջադրումը միջազգային լուրջ արձագանք դեռեւս չի գտել: Հակառակ դրան մեծ ոգեւորություն է առաջացրել թուրքական մամուլում: Հոկտեմբերի 27-ին նրա առաջադրմանը «Հյուրիեթն» արձագանքել է. «Տեր-Պետրոսյանը վերստին ասպարեզում», իսկ «Միլլիեթը»՝ «Տերպետրոսյանական ռումբ» վերնագրերով: Ընդ որում այս երկու թերթերն էլ, ընդգծելով ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ վարչապետ Սերժ Սարգսյանի ղարաբաղյան ծագումը, նրանց համարել են ծայրահեղ ազգայնականներ եւ Հայաստանում «գունավոր հեղափոխության» կանխագուշակում են արել, վերագրելով դրա իրականացումը Տեր-Պետրոսյանին:

Տես էջ 3

Հեռախոսամարաթոն-2007

Ինչպես տեղեկացնում է «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հասարակայնության հետ կապերի բաժինը, նոյեմբերի 14-ին «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը կսկսի ավանդական դրամահավաքի հեռախոսամարաթոնը: Հայաստանում գործող ավելի քան 2500 ձեռնարկություններ կստանան հեռախոսազանգեր եւ ցանկության դեպքում կհանգանակեն գումար, որ կուղղվի Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի գյուղական համայնքների զարգացմանը: Հեռախոսամարաթոնը կշարունակվի մինչեւ նոյեմբերի 16-ը ներառյալ: Ամենամյա հեռախոսամարաթոններ անցկացվում են նաեւ եվրոպական մի շարք երկրներում: Եվրոպայում անցկացվող հեռախոսամարաթոնը նախաձեռնողն ու համակարգողը հիմնադրամի Ֆրանսիայի տեղական մարմինն է:

Մ. Մ.

Հյուսիսային պողոտայի բացումը նոյեմբերի 16-ին

Իշխանությունների կազմակերպած ամենամեծ բիզնես-նախագծի՝ Հյուսիսային պողոտայի պաշտոնական բացումը տեղի կունենա նոյեմբերի 16-ին: Հիշեցնենք, որ այդ օրը Տեր-Պետրոսյանի կողմնակիցները նախատեսել են իրենց հանրահավաքը անցկացնել «Ազատության» հրապարակում: Պարզ է, որ նման զուգադիպությունը պատահական լինել չի կարող, հավանաբար իշխանությունները ուզում են ցույց տալ, որ, երբ իրենք գործ են անում, որոշ քաղաքական գործիչներ ճառ են ասում: Ինչպես տեսնում ենք, Աթաբեկ Խնկոյանի «Մկների ժողովի» ճառ ասողի եւ զանգ կախողի թեման հրատապ է առայժմ:

Ոստիկանությունը «հետապնդում» է «Բջնի» գործարանի արտադրանքը

Ոստիկանության կազմակերպված հանցագործության դեմ պայքարի՝ 6-րդ վարչության աշխատակիցները ստուգայցեր են կատարում մայրաքաղաքի սուպերմարկետներ եւ պահանջում «Բջնի» հանքային ջրի ստացման ու վաճառքի փաստաթղթերը: Այս մասին «Նոյյան տապանի» թղթակցին հայտնի դարձավ հավաստի աղբյուրից: Հիշեցնենք, որ նույն վարչության աշխատակիցները նոյեմբերի 5-ին առգրավել են «Բջնի» գործարանի համակարգիչները եւ գրանցամատյանները, ինչի պատճառով գործարանը չի աշխատում: Գործարանի սեփականատերը «Սիլ կոնցեռնի» նախագահ, ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր Խաչատուր Սուքիասյանն է, որը հայտարարել էր Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին սատարելու իր որոշման մասին:

ՀՀԿ-ՀՀՇ փոխադարձ մեղադրանքներ

«Հանրապետական» կուսակցության համագումարում վարչապետ Սերժ Սարգսյանի՝ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հասցեին հնչեցրած մեղադրանքների պատասխանը հավանաբար կտրվի նոյեմբերի 16-ի հանրահավաքի ժամանակ: ՀՀՇ վարչության նախագահ Արարատ Զուրաբյանը հայտնել է, որ պատրաստ են նաեւ հեռուստաբանավեճի ՀՀԿ անդամների հետ Հանրայինի եթերում, եթե հանրապետականները համաձայնեն քաղաքակիրթ բանավեճի ձեւաչափին:

ՁԼՄ-ՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ

Հայտարարություն

Մենք՝ «ԶԼՄ-ների ինքնակարգավորում» սեմինարի (9-11 նոյեմբերի, 2007 թ., Ծաղկաձոր) մասնակիցներս, մտահոգվելով նախագահական ընտրությունների նախաշեմին լրատվական դաշտում նկատվող բացասական միտումներով, որոնք հղի են մամուլն առավել բեւեռացնելու վտանգով, կոչ ենք անում.

- Քաղաքական պայքարը չվերածել լրատվամիջոցների միջեւ հակամարտության, ինչն իր հերթին կհանգեցնի անհանդուրժողականության մթնոլորտի ձեւավորմանը հասարակության մեջ:
- Հարգել յուրաքանչյուր լրատվամիջոցի քաղաքացիական դիրքորոշումը, նախանձախնդրորեն պահպանել պրոֆեսիոնալիզմի պահանջները, լրատվության եւ մեկնաբանությունների մեջ չխախտել կոռեկտության եւ պատասխանատվության սկզբունքները:
- Հիշել, որ փոխադարձ վարկաբեկիչ հրապարակումներն ի վերջո հանգեցնելու են հասարակության կողմից անվստահությանը հենց նույն լրատվամիջոցների նկատմամբ:
- Չմոռանալ, որ ընտրությունները, ինչպես եւ իշխանությունները, անընդհատ հերթագայելու են, իսկ «չորրորդ իշխանությունը» պիտի շարունակի ծառայել հասարակությանը:

11 նոյեմբերի, 2007թ., Ծաղկաձոր

Հայտարարությունը ստորագրել են՝

Մարգարիտա Մինասյան՝ «Ցայգ» ՀԸ (Գյումրի), Արամ Աբրահամյան՝ «Առավոտ» օրաթերթ, Էդվարդ Նադդալյան՝ «Դելովոյ էքսպրես» թերթ, Կարինե Հարությունյան՝ «Գալա» ՀԸ (Գյումրի), Հայկազն Ղահրիյան՝ «Lragir.am» ինտերնետային թերթ, Նաիրա Բուլղադարյան՝ «Քաղաքացիական նախաձեռնություն» թերթ (Վանաձոր), Մեսրոպ Մովսիսյան՝ «Մելտեքս» ՍՊԸ («Ա1+» ՀԸ), Սաթիկ Սեյրանյան՝ «168 ժամ» թերթ, Մարաս Յավրումյան՝ «Կապիտալ» շաբաթաթերթ, Սուրեն Բարսեղյան՝ STV1 ՀԸ (Սեւան), Պապ Հայրապետյան՝ «Սեւան» թերթ (Սեւան), Սամվել Միկոյան՝ «Լոռու մարզ» թերթ (Վանաձոր), Ազնիվ Չիզմեչյան՝ «Աբովյան» ՀԸ, Սոս Սիրադեղյան՝ «Անկյուն գումարած 3» ՀԸ (Ալավերդի), Սուսաննա Շահնազարյան՝ Գորիսի մամուլի ակումբ, Խաչիկ Դանիելյան՝ «Ալս» ՀԸ (Արմավիր), Բորիս Նավասարդյան՝ ԵՄԱ նախագահ, Աստղիկ Գեւորգյան՝ ՀԺՄ նախագահ, Լեւոն Բարսեղյան՝ Գյումրիի լրագրողների «Ասպարեզ» ակումբի խորհրդի նախագահ, Աշոտ Մելիքյան՝ Խոսքի ազատության պաշտպանության կոմիտեի նախագահ, Լիլիթ Սիմոնյան՝ «Իրավունքի եւ ինքնորոշման կենտրոն» ՀԿ նախագահ, Էլինա Պողոսբեկյան՝ ԵՄԱ տեղեկագրի խմբագիր, Մեսրոպ Հարությունյան՝ ԵՄԱ փորձագետ, Նաիրա Հայրումյան՝ Karabakh-open.com, Հակոբ Ավետիքյան՝ **«Ազգ»** *օրաթերթ*

Հայտարարությունը բաց է ստորագրման համար:

Քալբասոնո Սալոմեն՝ ապագա Վրաստանի ամենաուժեղ ֆիգո՞ւր

Ընդդիմադիր պատգամավոր Լեւան Գաչեչիլաձեի թեկնածությունն առաջադրվել է հունվարի 5-ին կայանալիք նախագահական արտահերթ ընտրություններում որպես միասնական ընդդիմության միասնական թեկնածու: Երեկ այդ մասին հայտարարեցին ընդդիմության ներկայացուցիչները, հավելելով անգամ, թե ով է իրենց թեկնածուի հաղթանակի դեպքում դառնալու Վրաստանի վարչապետը՝ ի դեմս նախկին ԱԳ նախարար Սալոմե Զուրաբիշվիլու: Հիշեցնենք, որ ընդդիմության ծրագրի համաձայն, ընտրվող նախագահը կփոխի սահմանադրությունը՝ երկիրը դարձնելով խորհրդարանական, ինչը կուժեղացնի վարչապետի ֆիգուրը:

Միասնական ընդդիմությունն այժմ ներկայացնում են 9 կուսակցություն եւ շարժում. «Ազգային ֆորում» (Կախա Շարթավա), «Ազատություն» (Վրաստանի նախկին նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիայի որդի Կոնստանտին Գամսախուրդիա), «Մենք ինքներս» շարժումներ, Պահպանողական կուսակցություն (Կախա Կուկավա, Զվիադ Ձիձիգուրի), «Շարժում հանուն միասնական Վրաստանի» (պաշտպանության նախկին նախարար Իրակլի Օկրուաշվիլի), Հանրապետական կուսակցություն (Դավիթ Ուսուպաշվիլի), «Վրաստանի ուղի» (Սալոմե Զուրաբիշվիլի, նախկին ԱԳ նախարար), «Ժողովրդի կուսակցություն» (Կոբա Դավիթաշվիլի), «Քարթուլի դասի», «Իրավահավասարության ինստիտուտ» (հակամարտությունների կարգավորման հարցերով նախկին նախարար Գեորգի Խաինդրավա): Լեյբորիստները ներկայացրել են իրենց թեկնածուին:

Գաչեչիլաձեն ընդդիմադիր պատգամավոր է, առաջին հացադուլավորներից մեկը նոյեմբերի 2-ից հետո տեղի ունեցած իրադարձությունների: 43-ամյա Լեւան Գաչեչիլաձեն մասնագիտությամբ մաթեմատիկոս-կիբեռնետիկ է, մի քանի տարի ղեկավարել է առաջատար վրացական գինեգործական ընկերություններից մեկը:

Ա. Հ.

Սուրճ՝ քաղցրավենիքի խոշորագույն արտադրողից

Արդեն երկար ժամանակ է Հայաստանի քաղցրավենիքի արտադրության առաջատար «Գրանդ Քենդի» ընկերությունը լուրջ եւ հետեւողական աշխատանքներ է տանում սուրճի արտադրություն հիմնելու ուղղությամբ: Ընկերությունը նպատակ ունի հայ սպառողներին մատակարարել բարձրորակ սուրճի 10 տեսակի իր գնային եւ տեսականու բազմազանությամբ: «Գրանդ Քենդի» ընկերությունում հավաստիացնում են, որ իրենց արտադրած սուրճը լավագույնը կլինի շուկայում որակ-գին հարաբերակցությամբ: Դա նշանակում է, որ հասանելի կլինի բնակչության բոլոր խավերի համար: «Գրանդ Քենդի» ընկերության մուտքը սուրճի շուկա կդառնա ուղղակի հեղափոխություն: Այսօր մեր շուկայում առկա սուրճի շատ տեսակներ առանձնապես որակով աչքի չեն ընկնում: Հաճախ պատրաստվում են կասկածելի ծագում ունեցող հումքից: Քաշը հաճախ պակասում է փաթեթի վրա նշվածից: Մաքուր սուրճի փոխարեն մեզ մատուցում են տարբեր խառնուրդներ: «Գրանդ Քենդի» ընկերության արտադրած սուրճի դեպքում, այս երեւույթները բացառվում են հենց ավտոմատացված հոսքագծից: Սննդի արտադրության բնագավառում մեծ փորձ եւ արտադրական բարձր մշակույթ ունեցող ընկերության մուտքը այս շուկա միայն կարող էր վերջ տալ նշված բացասական երեւույթներին: Հետեւանքը կլինի այն, որ մյուս արտադրողներն էլ, մրցակցությանը դիմանալու համար, ստիպված կլինեն հավասարվել նոր չափանիշներին: Դրանից կշահի միայն սպառողը:

Նախատեսվում է արտադրել «Գրանդ Քենդի» ապրանքանիշով 10 տեսակի սուրճ, որոնք կանվանվեն համապատասխանաբար բրոնզե, արծաթե, ոսկե եւ պլատինե պիտակներ: 100 գրամ քաշով փաթեթավորված սուրճի մանրածախ գները բրոնզե պիտակի համար կկազմեն 250 դրամ, արծաթե պիտակի համար՝ 300 դրամ, ոսկե պիտակի համար՝ 350 դրամ եւ պլատինե պիտակի համար՝ 400 դրամ: Սակայն նախատեսվում է

նաեւ տեսականու այլ բաժանում: Պիտակներից յուրաքանչյուրը, բացառությամբ պլատինե պիտակի, պատրաստված կլինի տվյալ աշխարհամասի սուրճի տարբեր տեսակներից: Այսինքն, բրոնզե, արծաթե եւ ոսկե պիտակներով սուրճերից յուրաքանչյուրը կունենա աֆրիկյան, ասիական եւ հարավամերիկյան տեսակներ: Միայն պլատինե պիտակը կլինի մեկ տեսակի եւ պատրաստված կլինի ամենաբարձրորակ սուրճի տեսակների փնջից: Սակայն մեկ տարի անց այս տեսակը կհամալրվի նոր հինգ անվանումներով:

Ինչպե՞ս են տեսակավորել փնջերը: Հենց ընկերությունում ստեղծվել է 50 հոգուց բաղկացած համտեսող հանձնաժողով, որի եզրակացության հիման վրա կատարվել է ընտրությունը: «Ընտրվել են լավերից լավագույնները», հավաստիացնում են «Գրանդ Քենդի» ընկերությունում: Նկատի ունենալով, որ Հայաստանում ընդհանրապես չկային սուրճի մասնագետներ, ընկերության մասնագետներից մի քանիսը վերապատրաստվել են արտասահմանում, հրավիրվել են մասնագետներ արտասահմանից, անցկացվել են դասընթացներ եւ սեմինարներ:

Բարձր որակի երաշխիք է նաեւ այն, որ «Գրանդ Քենդի» ընկերության պատվերով Իտալիայում արտադրված եւ Հայաստանում նախադեպը չունեցող ժամանակակից սարքավորումներն ամբողջովին ավտոմատացված են: Ստացված սուրճի հումքը մաքրվում է, անցնում բովման եւ աղացման փուլերը, ապա փաթեթավորվում: Այդ ամենը կատարվում է հոսքագծի համակարգչային ծրագրի հրահանգներին համապատասխան, մարդու միջամտությունը նվազագույնի է հասցված: Փաստորեն, բացառված է դրանցում զանազան տեսակի խառնուրդներ լցնելը կամ փաթեթի վրա նշված քաշը նվազեցնելը: Բացի այդ, ընկերությունում գործում է որակի վերահսկողության բաժին, որը ենթարկվում է անմիջապես ընկերության սեփականատիրոջը, ինչն առավել արդյունավետ է դարձնում արտադրանքի անհրաժեշտ որակի ապահովման գործընթացը: Հարկ է նաեւ նշել, որ սուրճի արտադրության ամբողջ գործընթացը կատարվում է անմիջապես «Գրանդ Քենդի» ընկերության սեփականատիրոջ՝ Կարեն Վարդանյանի հսկողության տակ: Կարեն Վարդանյանը, լինելով սուրճի սիրահար, ցանկացավ, որ իր հայրենակիցները նույնպես հնարավորություն ունենան գնելու որակյալ սուրճ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Քննական թեստերի փորձարկումների արդյունքներից հանձնաժողովականները գոհ են

Ուղեցույցներն անվճար կբաժանվեն աշակերտներին

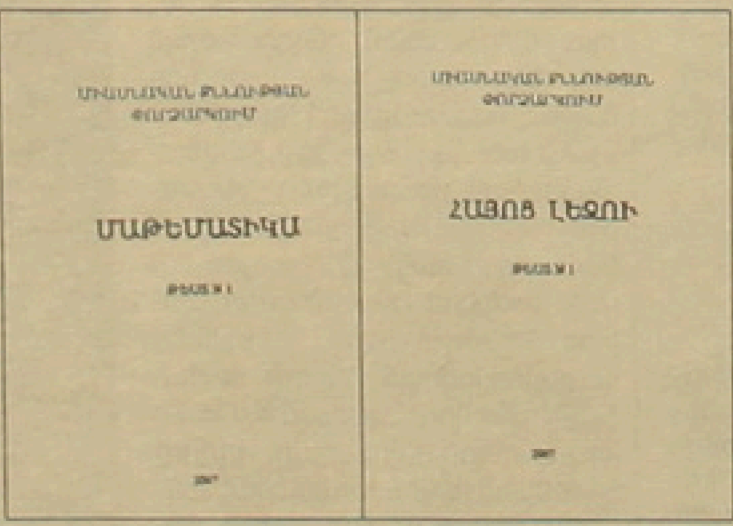

Հոկտեմբերին հայոց լեզու եւ գրականություն, մաթեմատիկա, 4 օտար լեզուների՝ ռուսերեն, անգլերեն, ֆրանսերեն եւ գերմաներեն առարկաների թեստերը փորձարկվել են հանրապետության շուրջ 5 հազար աշակերտների շրջանում: Այս մասին երեկ հայտնեց Գնահատման եւ թեստավորման կենտրոնի (ԳԹԿ) ավագ մասնագետ Գուրգեն Խաչատրյանը: Մաթեմատիկայի թեստերը փորձարկվել են Երեւանի եւ Կոտայքի, օտար լեզուների թեստերը՝ Երեւանի եւ Տավուշի, իսկ հայոց լեզու եւ գրականություն առարկայի թեստերը՝ Երեւանի եւ Արմավիրի մարզի շուրջ 5 հազար աշակերտների շրջանում:

Ինչպես նշեց ԳԹԿ ավագ մասնագետ Գուրգեն Խաչատրյանը, արդյունքները հիմնականում գոհացուցիչ են եղել. «Մի քիչ ավելի բարձր են եղել անգլերենի միջին միավորները, գերմաներենը մի քիչ ցածր է եղել, մաթեմատիկան բարձր արդյունք չի գրանցել, բայց պետք է հաշվի առնել, որ հոկտեմբերին դեռ ծրագրային ամբողջ նյութը դիմորդներն անցած չեն լինում»: Թեստերը փորձարկվել են նաեւ ուսուցիչների շրջանում, որտեղ եւս վատ արդյունքներ չեն արձանագրվել, ինչն առարկայական հանձնաժողովների ներկայացուցիչներին հիմք է տվել մտածելու, որ տարեվերջին դիմորդների գիտելիքներն էլ կհասնեն ցանկալի մակարդակի:

Միասնական ավարտական վեց առարկաների թեստերն ընդգրկող ուղեցույցներն արդեն տպարանում են եւ առաջիկա օրերին անվճար կբաժանվեն աշակերտներին: Մաթեմատիկայի հանձնաժողովի նախագահ Գեղամ Գեւորգյանը տեղեկացրեց, որ ուղեցույցների կարեւորությունն այն է, որ դրանցում ոչ միայն թեստերի նմուշներ կան, այլեւ այն չափորոշիչները, որոնցով կազմվում են թեստերը: Սա նշանակում է, որ ծրագրային հիմնական դրույթները՝ բոլոր վեց առարկաներից, ուղեցույցում տրված են: Մաթեմատիկայի թեստերը, հանձնաժողովի նախագահի խոսքով, բաղկացած են 80 ենթահարցերից՝ 50-ը թեստերի Ա, իսկ 30-ը՝ Բ տարբերակներում են ընդգրկված: Գեղամ Գեւորգյանի գնահատմամբ, քննության այս ձեւը՝ միասնականը, 2 քայլ առաջ է նախկինում եղած քննական տարբերակներից. նախ դիմորդն ավելի շուտ է ավարտում քննությունների հանձնումը, հետո էլ՝ նոր քննակարգով ստուգվում են ոչ միայն գիտելիքների խորությունը, այլեւ ծավալը:

Հայոց լեզու եւ գրականության հանձնաժողովի նախագահ Յուրի Ավետիսյանը շեշտեց ուղեցույցներում ծրագրային նյութի ծավալների հստակեցման կարեւորությունը՝ նշելով, որ բոլոր վեց առարկաների ծրագրային նյութի ծավալն ուղեցույցներում կա: Այսինքն, դիմորդները ուղեցույցներից կիմանան, թե ինչ պետք է սովորեն, գրականության որ ցանկը պետք է կարդացած լինեն, քանի անգիր սովորեն եւ նման այլ հարցեր, որպեսզի հետագայում փաստի առաջ չկանգնեն: Հանձնաժողովի նախագահի խոսքով, հօգուտ դիմորդների թեստերում չեն ընդգրկվել նաեւ զուգաձեւությունները, որոնք վիճելի հարցեր էին առաջացնում նախկինում:

ԳԹԿ ավագ մասնագետ Միրզա Հալաջյանն էլ հավելեց, որ նոր թեստերում կան կառուցվածքային եւ առաջադրանքների քանակի փոփոխություններ:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Լորիս Ճգնավորյան. Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի երիտասարդական կառույցը՝ Հայաստան-սփյուռք կամուրջ

«Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի երիտասարդական կազմակերպությունների ասոցիացիան յուրատեսակ կամուրջ է սփյուռքում եւ Հայաստանում բնակվող հայ երիտասարդների համար», նշեց Լորիս Ճգնավորյանը ՀՀԿ երիտասարդական կազմակերպությունների ասոցիացիայի անդամների հետ հանդիպմանը: Այն տեղի ունեցավ նոյեմբերի 11-ին ՀՀԿ երիտասարդական կազմակերպությունների ասոցիացիայի նախաձեռնությամբ:

Կոնգրեսի երիտասարդական թեւը հանդես է եկել նոր նախաձեռնությամբ՝ կազմակերպելով երիտասարդների հանդիպումներ տարբեր ոլորտներ ներկայացնող (երաժշտություն, գրականություն, կինո, թատրոն եւ այլն) անվանի մարդկանց հետ: Նման հանդիպումները թույլ կտան, որ երիտասարդները ոչ միայն ճանաչեն եւ գնահատեն մեր անվանի մեծերին, այլեւ ներկայացնեն իրենց մտորումները, խնդիրները:

Ճգնավորյանի հետ զրույցն ընթացավ ջերմ եւ շատ հուզիչ մթնոլորտում: Լորիս Ճգնավորյանը պատմեց Հայաստանում ծավալած իր գործունեության, դեպի Գյումրի կատարած ուխտագնացության, Գյումրու մշակութային կենտրոնի կառուցման մասին: Ճգնավորյանը նշեց, թե հայրենիքից հեռու գտնվող հայի համար ինչքան կարեւոր է Հայաստան աշխարհը, եւ կարեւորեց ասոցիացիայի դերը սփյուռքի եւ Հայաստանի երիտասարդների միջեւ կապեր ստեղծելու, համատեղ աշխատելու ուղղությամբ:

Լորիս Ճգնավորյանը կարեւորեց հայ երիտասարդի (ներկաների) դերը Հայաստանի ապագայի կերտման գործում, շնորհակալություն հայտնեց հրավերի համար: Ի դեպ, վաղը ասոցիացիայի հյուրն է անվանի գրող, հրապարակախոս, կինոդրամատուրգ Կիմ Բակշին:

ՄԱՐԻԱՄ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՏԿԱՐ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱՏՕ-ի գիտաժողով՝ Հայաստանում ցանցերի խնդիրներով

«Հայաստանյան հետազոտական եւ կրթական ցանցերը. ձեռքբերումներ, խնդիրներ եւ լուծումներ» ՆԱՏՕ-ի առաջավոր ցանցային գիտաժողովի բացումը տեղի ունեցավ երեկ, «Անի պլազա» հյուրանոցում: Գիտաժողովին մասնակցում են կովկասյան երկրների ազգային հետազոտական եւ կրթական ցանցերի տնօրեններ, փորձագետներ Արեւելյան եւ Կենտրոնական Եվրոպայից, Կենտրոնական Ասիայից, ԱՄՆ-ից:

Մասնակիցների ցուցակի համաձայն, գրեթե ամբողջությամբ ներկայացել էին ինչպես միջազգային մասնակիցները, այնպես էլ տեղական զեկուցողները: Առավել հետաքրքրական էր, որ, այսպես կոչված, հեռահաղորդակցային ծառայություններ մատուցող ընկերություններից եւ տեղական մակարդակով գործող հասարակական կառույցներից ներկայացվածությունը նշանակալի ցածր էր:

Ամեն դեպքում, ողջույնի խոսքերը, որ հեղինակեցին ՀՀ ԳԱԱ նախագահը, արտաքին գործերի, կրթության փոխնախարարները, ՆԱՏՕ-ի ներկայացուցիչներ եւ ուրիշներ, գեղեցիկ ցանկություններ էին եւ հեռանկարում Հայաստանը այս ոլորտում տարածաշրջանային կարեւորագույն կենտրոններից մեկը տեսնելու մասին հայտարարություններ: Երկօրյա գիտաժողովում քննարկվելու են տարածաշրջանային համագործակցության, առկա խնդիրներ ու դրանց լուծման հարցեր:

Հերթական գիտաժողով յուրօրինակ թեմայով՝ թերեւս արդեն ձանձրացածի մոտեցմամբ:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Մահացել է Ժիրայր Սեֆիլյանի մայրը

Բեյրութում, կյանքի 71-րդ տարում, մահացել է Ժիրայր Սեֆիլյանի մայրը՝ Սիմա Թասլաքյանը: Հաղորդվում է, որ նրա առողջությունը կտրուկ վատացել էր որդու ձերբակալությունից անմիջապես հետո: Բանտարկության ձգձգվելու մասին հերթական լուրը ստանալուց հետո, մի քանի օր առաջ նա ծանր վիճակում դարձյալ տեղափոխվել էր հիվանդանոց: «Ժառանգություն» խմբակցության պատգամավորների միջնորդությամբ արդարադատության նախարարությունը որոշում էր ընդունել՝ մոր մահվան կապակցությամբ 1-2 օրվա արձակուրդ տրամադրել Ժիրայր Սեֆիլյանին: Վերջինս սակայն հրաժարվել է դրանից, «չընդունելով հումանիզմի այդ տեսակ կեղծ դրսեւորումը»: Սեֆիլյանի մոր մահվան առիթով իրենց ցավակցությունն են հայտնել «Ազատագրված տարածքների պաշտպանություն» հասարակական նախաձեռնությունը եւ «Ժիրայր Սեֆիլյանի եւ Վարդան Մալխասյանի» զորակցության կոմիտեն:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԶ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Հաշուապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն
/ հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ»-ի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

ԱԶԳ

Անցուդարձ

Ռեւանշիզմի վտանգը Հայաստանում խղառ բացակայում է

Համոզված է ՀՀ նախագահի թեկնածու Սերժ Սարգսյանը

Եվ այսպես՝ կամուրջները այրված են, նետված ձեռնոցը՝ վերցված: ՀՀԿ նորընտիր նախագահը, ում ՀՀԿ 11-րդ համագումարը շաբաթ օրը ՀՀ նախագահի թեկնածու առաջադրեց՝ վերցրեց առաջին նախագահի նետած ձեռնոցն իշխանություններին, դեռ մի բան էլ ավելի. «Եթե այս 10 տարիների ընթացքում քաղաքական գնահատականներ չենք հնչեցրել, պատճառը միայն ու միայն հասարակության մեջ ավելորդ լարվածություն չմտցնելու ցանկությունն էր», ասաց ՀՀԿ նորընտիր նախագահ Սերժ Սարգսյանը նոյեմբերի 10-ին, ՀՀ նախագահի թեկնածու առաջադրվելուց հետո, ՀՀԿ 11-րդ համագումարում, Տեր-Պետրոսյանի առաջին ելույթի օրվանից ամիսուկես լռելուց հետո:

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Տեր-Պետրոսյանի կողմնակիցների ասած խունտան, որն իբր պատել է իշխանություններին, ՀՀԿ համագումարում գոնե տեսանելի չէր: Ճիշտ է, «Դինամո» մարզադահլիճում ներկա 650 պատվիրակների եւ ներկաների ընդհանուր թիվը 1500-ի ձգող հրավիրյալների կեսից ավելին այն մարդիկ էին, որ սովորաբար կանգնում են այդ պահին իշխող ուժի կողքին եւ բոլորովին բացառված չէ, որ համապատասխան իրավիճակում, ասենք՝ նոր իշխող ուժի ի հայտ գալու դեպքում, նորից նույն կերպ կվարվեն, սակայն ընդհանուր մթնոլորտը խիստ «հանրապետական» էր, եւ միակամություն էր արտածվում գոնե բոլոր ֆլեշարկությունների ու ծափահարությունների ժամանակ: Իսկ վարչապետ, ՀՀԿ նորընտիր նախագահ Սերժ Սարգսյանը պատասխան տվեց իր հնարավոր հիմնական մրցակցի գլխավոր մեսիջներին՝ հետ զգուշացնելով. «Ու հիմա ուզում են կազմաքանդել պետությունը: Չի ստացվի: Ցանկացած փորձ կկանխվի»: Ավելի ուշ, երբ լրագրողները փորձեցին ճշտել, թե ինչպե՞ս է կանխվելու, Ս. Սարգսյանն ավելի հստակեցրեց միտքը. «Ես առաջին հերթին նկատի ունեի քաղաքական կողմը, թե չէ, ինչպես Դուք եք ասում, եթե նրանք ինչ-որ բան փորձեն անել, դրա համար գոյություն ունեն իրավապահ մարմիններ, որոնք կզբաղվեն: Դա կուսակցության գործը չէ»:

Վերադառնալով ՀՀՇ-ին ու Տեր-Պետրոսյանին՝ Ս. Սարգսյանի ուղերձների թեմային, առանձնացնենք հատկապես մեկը, ըստ որի վերջիններս (ՀՀՇ-ականները) մինչեւ 1997 թվականը բացարձակ իշխանություն ունենալով՝ բազմաթիվ սխալներ գործեցին եւ ստիպված եղան հեռանալ իշխանությունից: ՀՀՇ-ն բազմաթիվ անգամ տրոհվելով, թվում էր, պատմության գիրկն է անցել. «Բայց դասեր չքաղելով սխալներից՝ 10 տարի անց վերակենդանացման նշաններ է ցույց տալիս եւ հայտարարում, թե գնալու է մինչեւ վերջ»: Նշելով, որ ռեւանշիզմի վտանգն, ի պատիվ մեր ժողովրդի, խիստ բացակայում է, սակայն այդ գործոնի (ռեւանշիզմի-Մ.Խ.) հետ, այնուամենայնիվ հաշվի չնստել չի կարելի. «Զավեշտականն այն է՝ որ Լ. Տեր-Պետրոսյանը այնքան է կորցրել իրատեսությունը, որ հավատում է ռեւանշին եւ նույնիսկ խորհուրդ տալիս հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին եւ ինձ՝ հեռանալ քաղաքական ասպարեզից», իր կողմից Ս. Սարգսյանը խորհուրդ տվեց նախկին նախագահին՝ մեղա գալ եւ ներողություն խնդրել ժողովրդից գործած սխալների համար: Միաժամանակ Սարգսյանը վստահ էր, որ նա այդ չի անի, քանի որ լցված է չարությամբ եւ ուզում է իշխանության գալով՝ վրեժխնդիր լինել բոլոր նրանցից, ովքեր մի սառը խոսք են ասել նրա հասցեին... ապացուցելու, որ հնարավոր չէ Ղարաբաղի խնդիրն արժանավայել լուծել առանց Ղարաբաղը հանձնելու, որ ազգային գաղափարախոսությունը կեղծ կատեգորիա է. «Նրա նյարդերը հերթական անգամ տեղի տվեցին, եւ նա մեր սկզբունքային վեճը վերածեց փողոցային բանսարկության»: Իսկ Ղարաբաղի հարցի լուծմանը Սարգսյանն անդրադարձել էր իր ելույթի առաջին հատվածում՝ որպես նախագահի թեկնածու ծրագրային դիրքերից նայելով դրան: Այն է՝ ԼՂՀ-ի ժողովրդի ինքնորոշման միջազգայնորեն ճանաչում, ՀՀ եւ ԼՂՀ ընդհանուր սահմանի առկայություն՝ վերջինիս բնակչության եւ սահմանի անվտանգության երաշխիքներով: Ու թեեւ հակամարտությունը մեկ օրում լուծելու բան չէ՝ գործողությունների ամբողջություն է, բայց այնուամենայնիվ՝ մեկ փաթեթի մեջ պետք է ներառի լուծման բոլոր մեխանիզմները: Սա՝ որպես Տեր-Պետրոսյանին ի գիտություն:

Ի դեպ, Ս. Սարգսյանի ելույթն արդեն իսկ պարունակում էր նախընտրական շեշտադրումներ՝ անհանդուրժողական վերաբերմունք կոռուպցիայի դեմ, հարկերից խուսափելը, կաշառակերությունը պետք է դիտարկվեն անպատվաբեր եւ հանրության կողմից դատապարտելի երեւույթ («չպետք է հաշվի առնենք բարեկամական կապերը եւ ընկեր, բարեկամ, կուսակից չհամարենք այն մարդկանց, ովքեր խուսափելու են հարկերի վճարումից»), իրավապահ մարմիններից պահանջվելու է էապես խստացնել պայքարը կոռուպցիայի դեմ եւ այլն: Այս բոլորը իրականացնելու համար պարտավոր ենք լավ նախագահական ընտրություններ անցկացնել. «Հավաստիացնում եմ, որ ունենք բավարար քաղաքական կամք, փորձառություն եւ կազմակերպվածություն՝ ի չիք դարձնելու աջից ու ձախից հնչող հոխորտանքները», հավաստիացրեց Ս. Սարգսյանը:

Նրանից հետ չմնաց ԱԺ նախագահ, ՀՀԿ փոխնախագահ ընտրված Տիգրան Թորոսյանը, որին հատկապես զայրացրել էր Տեր-Պետրոսյանի ասածն առ այն, որ Հայաստանը հաղթանակ է տարել Ղարաբաղյան պատերազմում՝ Ադրբեջանում անցումային վիճակի պայմաններում, եւ հատկապես՝ որ 9 տարի լռությունից հետո առաջին նախագահը շահարկել է 1999 թվականի հոկտեմբերի 27-ի ողբերգական իրադարձությունները:

Էլեկտրոնային ԶԼՄ-ներն արդեն տեղեկացրել են, որ ՀՀԿ խորհուրդն ընդլայնվեց՝ 135 հազարից ավելի անդամների համեմատ 100 հոգանոց խորհրդի կազմ ընտրելով, իսկ ՀՀԿ նախագահն էլ ունեցավ 4 փոխնախագահ՝ Տ. Թորոսյանը, Մուշեղ Լալայանը, Ռազմիկ Զոհրաբյանը եւ Գալուստ Սահակյանը: Թվերը եւ կառույցը վկայում են՝ սա մի գերկուսակցություն է, որը ողջ երկրի տարածքով բազմամարդ կառույցներ ունի եւ այդպես է գնում նախագահական ընտրությունների:

Ի դեպ, հրավիրել էին, թե՞ ոչ, ոչ մի ընդդիմադիր գործիչ ներկա չէր այս համագումարին, իսկ, օրինակ, նախորդ՝ 10-րդ համագումարում ընդդիմադիր առաջնորդներից շատերը կային, այդ թվում՝ Արամ Զավենի Սարգսյանը: Այս փաստը եւս ցույց է տալիս իշխանական գերկուսակցության եւ երկրի ընդդիմության միջեւ կամուրջների այրված լինելու մասին:

Բայց, ինչպես եւ սպասվում էր, ՀՀԿ-ի համագումարում հանրապետականների կողքին էին կոալիցիոն եւ համաձայնագրային գործընկերները՝ «Բարգավաճ Հայաստանն» ու ՀՅԴ-ն: Առաջինի ղեկավար Գագիկ Ծառուկյանը՝ հղում անելով կոալիցիոն պայմանավորվածությանն ու իրենց «փայաբաժին» պատասխանատվությանը, վերստին հավաստեց, որ պաշտպանելու է ՀՀԿ-ի առաջադրած նախագահի թեկնածուին: Չնայած մամուլի տարբեր հրապարակումների կողմից հրահրվող՝ ՀՅԴ-ՀՀԿ հակադիր շահերի վերաբերյալ ուղերձներին, համագումարին ներկա էին ՀՅԴ բյուրոյի ներկայացուցիչ Հրանտ Մարգարյանն ու ՀՅԴ խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար Հրայր Կարապետյանը: Վերջինս խոսեց պատմության անիվը հետ պտտելու անհնարինության մասին, հիշեց, որ ՀՀԿ-ՀՅԴ համագործակցություն եղել է և՛ այն ժամանակ, երբ ՀՅԴ-ն ընդդիմություն էր, և՛ այն ժամանակ, երբ իշխանության մեջ էր, եւ համագործակցությունը կշարունակվի նաեւ ապագայում: Եվ չնայած այն դիտարկմանը, թե որեւէ կուսակցություն մենաշնորհ չպետք է ունենա քաղաքական դաշտում, պարզ դարձավ, որ առնվազն նախագահական ընտրությունների ժամանակում ՀՅԴ-ի հետ համագործակցելու հույսեր ոչ ընդդիմությունը կարող է փայփայել, ոչ կիսաընդդիմությունը:

Փաստորեն քաղաքական դաշտն արդեն շատ քիչ ժամանակ ունի: Որպես նախագահի թեկնածու առաջադրվածներից՝ Ս. Սարգսյանից, Ա. Կարապետյանից եւ Լ. Տեր-Պետրոսյանից բացի էլ ովքե՞ր են առաջադրվելու. որքան շուտ պարզ լինի, այնքան լավ, քանզի դեկտեմբերի վերջն ու հունվարի առաջին կեսերը նախատոնական ու հետտոնական տրամադրություններով են հագեցած լինելու, եւ նախընտրական տեղաշարժեր, առանցքներ ու բլոկներ ձեւավորելու ժամանակը կտրուկ փոքրանում է:

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Հ.Գ.-Ըստ արդեն նախագահի թեկնածու Սերժ Սարգսյանի՝ 5 տարի հետո բոլոր հայ ընտանիքների եկամուտները կկրկնապատկվեն, իսկ ամեն մի նորաստեղծ ընտանիքի կընձեռվի բնակարան եւ ավտոմեքենա ունենալու հնարավորություն:

Շատ գեղեցիկ չէ՞ հավատալու համար:

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«Անկարան նախաձեռնություն պետք է ցուցաբերի...»

1-ին էջից

Արձագանքների առումով թերեւս հատկանշական է «Ֆլեթչերի» հրատարակչության եւ դիվանագիտության բարձրագույն դպրոցի դասախոս Բեհլուլ Օզքանի «Տեր-Պետրոսյանը պատեհությո՞ւն է» վերնագրով կառավարամետ «Ենի շաֆաքի» նոյեմբերի 9-ի համարում հրապարակված հոդվածը: Թեեւ նոյեմբերի 10-ին «Հայաստանի Հանրապետությունն» անդրադարձել է Օզքանի հոդվածին, սակայն դա մասնակի բնույթ է կրում: Մինչդեռ հեղինակը արտացոլում է ոչ այնքան անձնական, որքան թուրքական պետության մոտեցումները: Այդ իսկ պատճառով նպատակահարմար ենք գտնում ավելի մանրամասն ներկայացնել խնդրո առարկա հոդվածը:

Օզքանը, վկայակոչելով նախագահ Աբդուլլահ Գյուլին, գրում է, որ միջազգային ասպարեզում մեծապես բախվող Թուրքիան եւ Հայաստանը փոխանակ առկա խնդիրները լուծելու, երրորդ պետություններին իրենց կողմը գրավելու մրցակցություն են ծավալում, այդ նպատակով եւ՛ Անկարան, եւ՛ Երեւանը Եվրոպայի ու ԱՄՆ-ի լոբբիստական կազմակերպություններին, ինչպես նաեւ քաղաքական գործիչներին հսկայական գումարներ են մուծում, Թուրքիան սփյուռքահայ կազմակերպություններին հակակշռելու համար ստիպված սակարկության մեջ է մտնում հրեական կառույցների հետ եւ քաղաքական զիջումներ անում Վաշինգտոնին:

Հոդվածագիրն այս ամենը պայմանավորում է «փակ շրջապտույտով», դրա վերջին օրինակն է համարում ԱՄՆ-ում թափ ստացած Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ջանքերը, կատարում է «ինչպես դուրս գալ շրջապտույտից» հարցադրումը, ապա եւ հանգում է այն եզրակացության, որ Թուրքիայի միակողմանի զիջումներով սահմանների բացումը հարցի լուծում չէ, դրա անհրաժեշտ նախապայմանը Հայաստանի բռնատիրական վարչակարգի փոփոխությանը միտված ակտիվ քաղաքականության որդեգրումն է Անկարայում:

Նա շարունակում է. «Դրանում համոզվելու համար պետք է հետհայաց անդրադառնալ 1997-ի իրադարձություններին: Այդ տարվա աշնանը ՀՀ առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը քաղաքականության մեջ կատարեց բոլոր հավասարակշռությունները տակնուվրա անող կարեւոր փոփոխություն: Նա իր ժողովրդին բացատրեց, որ Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի կողմից սահմանները 85 տոկոսով փակված, տարածաշրջանում եւ գլոբալ հարաբերություններում մեկուսացված, տնտեսապես կազմալուծված Հայաստանը չի կարող այլեւս այսպես գոյատեւել: Ղարաբաղն ինքնավարության բարձրագույն կարգավիճակով Ադրբեջանին վերադարձնելու, Թուրքիայի հետ հարաբերությունները կարգավորելու միջոցով սահմանները բացելու Տեր-Պետրոսյանի հայտարարությունը երկրում քաղաքական երկրաշարժ առաջացրեց:

Քոչարյանը, գալով իշխանության, սառեցրեց հաշտության բանակցությունները: Ազատ գործունեության իրավունք տվեց Թուրքիայի դեմ գործող ծայրահեղ ազգայնական Դաշնակցական կուսակցությանը, որին Տեր-Պետրոսյանը փակել էր: Ավելին, Քոչարյանը Թուրքիային անկյուն խցկելու համար հայկական սփյուռքի աջակցությամբ ձեռնամուխ եղավ «ցեղասպանության» բանաձեւի անցկացման քաղաքականությանը Եվրոպայում եւ ԱՄՆ-ում: Հայաստանի ժողովրդին չքավորության եւ աշխարհից մեկուսացած գոյության դատապարտող Քոչարյանական հանցավոր խմբավորումները երկրում կտրում են նաեւ ընդդիմության ձայնը: Դրա ամենաարյունալի օրինակը 1999-ին Ազգային ժողովի ահաբեկչությունն էր:

Թեեւ առաջիկա նախագահական ընտրություններում Քոչարյանն, ըստ սահմանադրության, առաջադրվել չի կարող, սակայն իշխող կարգերի շարունակականությունն ապահովելու համար նա հաշվարկներ է անում, որ իր պաշտոնը փոխանցի նույնպես ղարաբաղցի Սերժ Սարգսյանին: Ահա հանկարծ քաղաքական ասպարեզում է հայտնվում 10 տարի շարունակ խոր լռություն պահպանող Տեր-Պետրոսյանը, որին Քոչարյանն էր տապալել:

Հոկտեմբերի վերջին տասնյակ հազարավոր մարդկանց «Լեւոն, Լեւոն» բացականչությունների տակ Տեր-Պետրոսյանը հայտարարեց, որ Քոչարյանի վարչակարգը տապալելու համար միավորելու է ընդդիմադիր մյուս առաջնորդներին: Անկարան նախաձեռնություն պետք է ցուցաբերի Երեւանի վարչակարգը փոխելու համար: Տեր-Պետրոսյանի առաջադրումը կարեւոր զարգացում է Թուրքիա-Հայաստան հարաբերությունները փակուղուց դուրս բերելու համար: Անկարան չպետք է աչքաթող անի Հայաստանի վերջին զարգացումները, այլ դրանք համարի ԱՄՆ-ում եւ եվրոպական երկրներում Թուրքիայի դեմ օգտագործվող ցեղասպանության բանաձեւերի կասեցման, ինչպես նաեւ Հայաստանում գործող վարչակարգի փոփոխության պատեհություն: Անցյալ տարվա սկզբներին հայ ժողովրդի հետ փոխադարձաբար ստացած վերքերի բուժման համար պետք է ժողովրդավարություն տանենք Հայաստանում: Դա այն կտակն է, որը մենք ժառանգել ենք Օսմանյան կայսրությունից»:

ՀՀԿ անդամ, «Հին Էրիվան» հոլդինգի նախագահ Մանվել Տեր-Առաքելյան

«Ես գնահատում եմ ՀՀ գործող նախագահ Ռ. Քոչարյանին այն բանի համար, որ 1998-ին այն ծանր պայմաններում ստանձնելով մեծ պատասխանատվություն մի ամբողջ երկրի ու ժողովրդի համար, իսկապես մեծ գործ արեց, որպեսզի միավորի հուսալքված ու պառակտված հասարակությանը, նոր օր սկսի այն դեպքում, երբ մեզ առաջարկվում էր «...հարեւաններից պարտք անել եւ յոլա գնալ»: Եվ Ռ. Քոչարյանը համախմբեց հայությանը, որ մեծ ընտանիքը չթողնի ինչ-որ քմահաճ ճակատագրի հայեցողությանը:

Եվ վերադառնալով այսօրվա ՀՀԿ համագումարին, շնորհավորում եմ Հանրապետական կուսակցության անդամներին եւ համակիրներին՝ ՀՀԿ համագումարի կայացման եւ ՀՀ վարչապետ Սերժ Սարգսյանին կուսակցության 4-րդ նախագահ ընտրվելու առթիվ:

Վարչապետն իր տարիների աշխատանքով ապացուցել է, որ իսկապես արժանի է ընտրվելու թե՛ ՀՀԿ եւ թե՛ հանրապետության նախագահի բարձրագույն պաշտոնում: Մեծ հույս եմ հայտնում որպես ՀՀ քաղաքացի եւ որպես գործարար, որ պատրաստակամորեն կգնանք առաջիկա ընտրություններին եւ տալով հաղթանակ կտանենք ի շահ հանրապետության եւ ի շահ ՀՀԿ-ի, քանզի ակնհայտ է, որ Սերժ Սարգսյանն իր պաշտոնավարման ավելի քան 16 տարիների ընթացքում մեծ նվիրվածությամբ աշխատել է ի նպաստ իր երկրի ու ամեն մի քաղաքացու բարօրության: Վստահ եմ, որ վերջինիս ղեկավարությամբ կկարողանանք կերտել մեր ու մեր զավակների համար գեղեցիկ ապագա:

Գ

ԱԶԳ **Անդրադարձ**

«Վարդապե՛տ, քեզնից մի նշան ենք կամենում տեսնել»

(Մատթ. ԺԲ 38)

Զարմանալի բան է մարդկային հոգեբանությունը: Երեւի դրա համար էլ շատերն առանձնահատուկ վերաբերմունք են ունեցել, բայց գեղեցիկ խոսելու արվեստն արդեն այլ դրսեւորում է...

Անդունդների վրայով թռչող թիթեռնիկի նման, ծաղկից ծաղիկ անցնելով եւ հոտոտելով բազմաբույր վայրկյանները նեկտարի... երբեմն դժկամությամբ ընդառաջ գնալով կիզիչ արեւին, երբեմն ծակող քամուն` մենք ամենքս ջանք ենք անում փոքրիշատե ուղիղ կանգնելու: Հիշողությամբ ու հաճելի դառնությամբ ըմբոշխնելով ամեն մի պահը` հանապազօրյա հաց դարձած լեղին ընդունելով ու շարունակ օրորվելով հարբածի նման: Ու հանկարծ զգալով ու գիտակցելով սեփական տկարությունները ու «անուժությունը»` փորձում ենք [illegible] հանել ինչ-որ արժեքներ: Բայց կյանքի հորձանուտը, ինչպես չի դադարում ապականվելուց, անտարբերությունից մարդկության եւ զգացմունքի ու էլի «չգիտեմ ինչերի» «բանաստեղծական» համախառնուրդում ավելի գերադասելի է դառնում խեղդվելը, քան տիրապետումը իրական արժեքներին:

«Տխրությունը մեր անեծք
Ո՞վ է դրոշմել,
Ո՞վ է արյունք նրա մեջ
Թույն ու մաղձ թողել»:

(Ե. Չարենց)

Ջրաղացը նույնն է, ջուրն ուրիշ է կարծես,
Պտույտները նույնն են, քարն ուրիշ է կարծես,
Եվ ամենքին ասես բաժանում է հունը:

Ո՞ւր է Հայ եկեղեցին

Եկեղեցին ոչ թե աշխարհի ու աշխարհայինի մեջ է գտնում իր կոչման իրագործման վայելքը, այլ աստվածահաճո գործունեության մեջ եւ իբրեւ նպատակ ունի ոչ թե աշխարհն ու աշխարհայինը, այլ աստվածայինն ու երկնավորը, որովհետեւ երկրավոր ու շահադիտական պարզ մի հաստատություն չէ, այլ «Լուսապայծառ կերպով հռչակված նույն ինքը` երկրի վրա հաստատված երկինքների երկինքը» (Սբ. Գրիգոր Նարեկացի): Հետեւապես Հայ եկեղեցին գտնվում է այնտեղ, որտեղ որ է:

Կրթությունն սկսվում է ընտանիքից եւ վերնագրից երեւում է բովանդակությունը, իսկ ո՞ւր մնացին ազգային ավանդույթները եւ մի՞թե դրանք այդչափ ինքնանպատակ են. խոսելը թվում է հեշտ: Պետք է ասեմ, որ եկեղեցին, կնունքից (մկրտություն), թաղումից (թաղման կարգ), հարսանիքից (սբ. պսակ) ու Հայր մերից (տերունական աղոթք) բացի ապրում է եւ երկու տասնյակից ավելի կանոններով, եւ եթե այսօր յուրաքանչյուր հայ մարդ յուրովի բաժանվեր իր եկեղեցուց, ապա որտե՞ղ պիտի տեսնեինք մեր հայրենին եւ ո՞ւր մեր հեռուն: Այնպես որ շատ հեռու պետք չէ գնալ, որքան էլ որ դալար լամաներն առինքնող լինեն: Այնպես որ հարցադրումն արժե ուղղել ճիշտ հասցեատիրոջը եւ պատշաճ պայմաններում, հաղթահարելու համար անձկությունն ու անորոշությունը, ո՛չ թե նշան տեսնելու ակնկալիքով: Հետեւապես հայ մարդու` չհնա-

Եկեղեցին մեր ժողովրդի հայելին է

Թեեւ սույն գրությանն առիթ է ընձեռել վերջերս հեռարձակված հերթական մի հաղորդում, այդուհանդերձ` որեւէ մեկին վիրավորելու նպատակով չէ ասածս, քավ լիցի. խնդիրն այլ է:

Խոսքս ժամանակ առ ժամանակ հանրային ծառայության այս կամ այն միջոցներով հնչող, թող ների ինձ, բայց հիրավի բավականաչափ չպատճառաբանվող եւ չկշռադատված, առաջին իսկ հայացքից զայրույթ հարուցող մոտեցումների, հաճախ երկրորդական օրինակներով ուղեկցվող անտեղի ու անհարիր բնորոշումների մասին է, ամեն առիթից օգտվելու մասին:

Ո՞ւր է Հայ եկեղեցին

Հայաստանյայց առաքելական սուրբ եկեղեցին եղել եւ մնում է կանգնած մեր հոգեկան կարողությունների ակունքներին, այնտե՛ղ, ուր աչքի տեսածը հավատքով է լուսավորվում, եթե լավ իմանաս պատմության ընթացքը...

Պատմությունն ավանդում է, որ եկեղեցին ըստ ամենայնի ճանաչելու համար հարկ է ըստ ամենայնի լինել եկեղեցու մեջ: Անհրաժեշտ եմ համարում հիշեցնել եւ միեւնույն ժամանակ ակնկալում եմ ընթերցողի այն գիտակցությունը, որ եկեղեցին նախ եւ առաջ Քրիստոսի աստվածային մտքի առաքելության կողն է, նրա երաշխավորը: Անհատով եւ անհատներով է իրականանում եկեղեցին եւ եկեղեցիով` Աստծո արքայությունը: Կյանքում, ցավոք, տարբեր հանգամանքներ զանազան ձեւերով կարող են դժվարացնել եկեղեցու վիճակը (ով կարդում է, թող հասկանա), բայց ոչ երբեք բովանդակությունը:

«Որովհետեւ գետն ինչքան էլ պղտոր լինի`
Ափերն էլի շա՜տ ավելի զորավոր են».

(Պ. Սեւակ)

«Ո՞ւր է Հայ եկեղեցին».

միանգամայն իրավացիորեն հնչող հարց է եւ թերեւս յուրաքանչյուր հայ հավատացյալ մեկ անգամ իրավունք ունի, ավելին` պարտավոր է ուղղել սույն հարցը (այլ հարց է, թե ո՞ւմ եւ ինչի՞ համար): Հարցն առավել ամբողջական կլինի, անհամեմատ ավելի ամբողջական, եթե իմանանք նաեւ ե՞րբ եւ ինչպե՞ս:

Լուսաբացի խորհրդավոր երկունքից մինչեւ քաղցր ու զով գիշերվա երկնքում լողացող աստղերը, մեր գոհունակ ճառագայթումներից մինչեւ համընդհանուր երջանկություն, մենք պարտական ենք եկեղեցուն, այն եկեղեցուն, որն ավանդել գիտե զոհի ու ընծայի սկզբունքային տարբերությունները, որի քաղցրաքաղցր ղողանջներն ամեն Աստծո օր հիրավի ազդարարում են յուրաքանչյուր օրվա սկիզբն ու ավարտը: Այդ լույս ղողանջների մեջ այսօր էլ եւ ամեն օր լսելի է Աստծո ձայնը իր ժողովրդին, մանկան լացը քաղցր քնից առաջ, մայրական գորովագութ օրորն ու ... Մի՞թե մեր երեկվա, այսօրվա ու վաղվա օրվա, մեր լուսալիր մանկան, քաջարի զինվորի, շնորհաշատ հայրապետի ու մեծահանճար բանաստեղծի համար մենք պարտական չենք մեր եկեղեցուն. դրա համար էլ ասված է` Մայր եկեղեցի: «Ով չի նորոգում ու բարձրացնում նախնյաց առաքինությունը` անոք ու նախատինք է իր պապերի համար եւ մի նոր անեծք» (Սիրաք Ի 28): Իսկ հայտնի ճշմարտություններն անհարկի եւ անարժանաբար սեւացնելն ու քարկոծելն արդեն մեկ այլ բանի նախանշան է.

կանի, հոգեւորականի, ուսուցչի ու դասախոսի, բանաստեղծի ու մտավորականի, մտածողի ու գործողի համար առհասարակ «Ո՞ւր է Հայ եկեղեցին» հարցադրումը չկա հենց միայն այն պատճառով, որ կա մեկ ուրիշը`

Ո՞ւր եմ ես

Հայ եկեղեցու ո՞ր «անարյուն ճակատամարտին» եմ մասնակցել, պատերազմե՞լ եմ արդյոք իմ «բարի պատերազմը»: Ո՞ւր է այն մարդը, որ ոչ թե նշան է կամենում տեսնել, այլ ինքնաճանաչության համոզումով, անտեսանելի թշնամու հակառակության ժամանակ շարունակում է ճշմարտության մեջ մնալ: Իսկ ճշմարիտ մշակի գործն է` հավաքել օգտակար պտուղը շտեմարանների մեջ, իսկ փուչը կրակին տալ (հմմտ. Ագաթ. էջ 386): Եվ սա այն պատճառով, որ Հայ եկեղեցին մեր դեմքն է, մեր անցած ճանապարհի ամենամեծ վկան ու վկայությունը, մեր ազգային օրրանն է ու դարբնոցը, մեր սրբություն սրբոցը: Եվ սա այն հարթությունն է, որը ե՛ւ խիստ անձնական է, ե՛ւ հավասարապես անանձնական: Եվ քանի որ մեկ Աստված կա, մեկ ուխտ, մեկ ճանապարհ հայի համար եւ այդ ճանապարհն անցնում է Հայ եկեղեցու միջով, հետեւաբար խոսել սեփական սրբության, որով եւ սրբությունների մասին այդչափ անհոգ եւ մեծամիտ կեցվածքով միաժամանակ հիշել տալով հավատացյալի կարգավիճակի մասին, կնշանակի պարզապես սուտ խոսել: Անել մի բան, որին սկզբունքորեն համամիտ չես: Այլապես կնշանակի խոսքով հայտարարել մի բան, սրտով դավանել մեկ այլ բան: Կնշանակի քրիստոնեական ոգին շփոթել...

Բոլոր նրանց համար, ովքեր չգիտեն, այո՛, եկեղեցու գործունեությունը, ինչպես որ նաեւ պատերազմական է, այն է` խորտակել մեղքի գիտակցությունը, իբրեւ զենք ունենալով սբ. հոգու շնորհները, քանի որ եկեղեցու նպատակը Աստծո արքայության տարածումն է ու հաստատումը, մարդու ծննդագործումը դրականապես: Եվ զավակն իր սիրո՛ւց բխող մտահոգությամբ պետք է անդրադառնա ծնողին, որովհետեւ հայտնի է, որ երբ մեր հարգանքն ու համակրանքը պակասում է մեր ու մերինի հանդեպ, այն վերածվում է այլոց նկատմամբ. ահա թե որտեղից է աղանդավորությունը:

Իբրեւ վերոշարադրյալի ընդհանուր համագումար մի հարցադրում էլ եմ ուզում անել.

Ո՞ւր է հայ մարդը

Հարցադրումս, ինչպես նկատելի է, մասամբ պայմանական է, բայց տվյալ դեպքում օրինաչափ եւ վերաբերում է մեր ամենասուրբ ակունքներին: Բավականաչափ խորամուխ լինելու պարագային պետք է հայտնաբերենք, որ այն միշտ էլ մեր մեջ է եղել, մեր կողքին` իր ամենօրյա հոգսերով ու առօրյա տագնապներով:

Որովհետեւ «Ինքն իր մեջ բաժանված
ամեն թագավորություն
ավերվում է, ինքն իր մեջ բաժանված
ամեն տուն` կործանվում»

(Ղուկ. ԺԱ 17)

Տ. ԽՈՍՀԱԿ ԱԲԵՂԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ,
Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի միաբան

ՄՏԱՀՈԳՈՒԹՅՈՒՆ

Անհրաժեշտ են լրացուցիչ միջոցառումներ

Նոյեմբերի 1-ին հայկական հեռուստատեսությամբ ծանուցվեց Թեղուտի պղնձամոլիբդենային հանքավայրի շահագործման վերաբերյալ ՀՀ կառավարության որոշման մասին: Դրանում գործնական միջոցառումներ են նախանշվում հանրապետության տնտեսության հետագա զարգացման, էկոլոգիական տեսակետից խնդիրը հնարավորինս արդյունավետ եւ անվտանգ լուծելու, իրացման ենթակա անտառաշերտը համարժեք վերարտադրելու, հնագիտական նյութն ամրագրելու եւ այլ առումներով: Սակայն տագնապալի է այն, ինչի մասին իր մեկնաբանություններում հայտարարեց ՀՀ առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար պրն Ն. Երիցյանը, որ նպատակահարմար չեն Ալավերդու պղնձի գործարանի վերակառուցումը եւ հետագա շահագործումը, նշելով. «Ալավերդու բնակիչները գտնում են, որ իրենք կհանդուրժեն էկոլոգիական աննպաստ վիճակը, միայն թե գործարանը շարունակի աշխատել»:

Վերջերս գտնվում էի Ալավերդու Սանահին թաղամասում, մի ամպամած եւ անձրեւոտ օր էր, մթնոլորտում կուտակված ծծմբային գազից Երեւանից եկած հյուրերի հետ շնչահեղձ էինք լինում: Շատ ահավոր են վիճակագրական տվյալները Ալավերդու տարածաշրջանի բնակչության հիվանդության եւ մահացածության վերաբերյալ:

Պարզ է, հնարավոր չէ, որ այդ վիճակը երկար շարունակվի: Իսկ թե ինչու պղնձի գործարանի վերակառուցումը եւ հետագա շահագործումը նպատակահարմար չեն, երեւում է հարգելի նախարարի մյուս հայտարարությունից, որ Թեղուտի պղնձամոլիբդենային հանքավայրից արդյունահանված հանքաքարի մշակումից ստացվող խտանյութը (կոնցենտրատ) վերջնական մշակման չի ենթարկվելու, այսինքն` արտադրական ցիկլը մինչեւ վերջ չի իրագործվելու, զտարյուն պղինձն ու մոլիբդենը չեն կորզվելու, այլ խտանյութն առանց վերամշակման առաքվելու է սպառողներին, ովքեր այդ կիսաֆաբրիկատից կկորզեն պղինձը, մոլիբդենը եւ էլի, ով գիտի, ինչ թանկարժեք նյութեր:

Արդյոք հաշվարկվա՞ծ է, թե երկիրը որքան վնաս կկրի, որքան կորուստ կունենա այդ հարստությունը վերջնական արտադրանքի արժեքին համեմատ ցածր գնով երկրից դուրս թողնելու դեպքում: Ապա ռազմավարական խնդի՞րը:

Հարգելի նախարարի նշած երկու խնդիրն էլ ճակատագրական կարեւորության են` առաջինը Ալավերդու տարածաշրջանի բնակչության, երկրորդը` հանրապետության համար:

Պարզից էլ պարզ է, որ եթե Թեղուտի պղնձամոլիբդենային հանքավայրը պետք է շահագործվի, ապա դրան պետք է նախորդեն համակողմանի նախապատրաստական եւ անհրաժեշտ հիմքերի ստեղծման աշխատանքները, որոնցից ամենակարեւորը խտանյութը վերամշակող գործարանի ստեղծումն է (դրա նպատակահարմար տարբերակը, կարծում ենք, Ալավերդու պղնձի գործարանի հզորացումն ու արդիականացումն է), նաեւ իրացվող հսկայական քանակության անտառանյութը մշակելու հնարավորության ստեղծումը (ոչ թե գերանը վաճառվի, այլ դրանից պատրաստված իրը, կոնստրուկցիան, կահույքը եւ այլն):

Հում նյութի արտահանումը չի բխում երկրի տնտեսական եւ ռազմավարական շահերից, դա կծառայի ոչ թե պետությանը, այլ անհատական շահերին, կլինի ճակատագրական բացթողում երկրի տնտեսական զարգացման ճանապարհին: Թեղուտի պղնձամոլիբդենային հանքանյութի բազայի վրա արտադրական ավարտուն ցիկլի կիրառումը հնարավորություն կտա առավել մեծ շահույթի ստացման պայմաններում հանքավայրի պաշարներն օգտագործելու ոչ թե 40 տարի, ինչպես նախատեսվում է, այլ շատ ավելի երկար ժամանակ:

Մոտ 300-ամյա պղնձաձուլական արտադրության ավանդույթներ ունեցող Ալավերդու գործարանի արդիականացումը եւ հետագա շահագործումն աննպատակահարմար համարելը եւ խտանյութը որպես կիսաֆաբրիկատ արտահանելը թե՛ տնտեսական, թե՛ ռազմավարական եւ թե՛ բարոյական առումով դժվար է արդարացնել:

Անհրաժեշտությունից է բխում, որ ՀՀ կառավարությունը լրացուցիչ որոշում ընդունի վերը նշված խնդիրները լուծելու երաշխիքներով:

ԳԱՌՆԻԿ ՇԱՀԿՅԱՆ,
Հայաստանի ճարտարագիտական ակադեմիայի թղթակից անդամ

Ասֆալտապատում, փողոցների լուսավորություն, ջեռուցում, վերելակների նորոգում

Որոշ տեղեկություններ հաղորդեց Երեւանի փոխքաղաքապետը

Երեւանի փոխքաղաքապետ Վանո Վարդանյանը երեկ տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ հայտնեց, որ մայրաքաղաքում նորոգման ենթակա 2464 վերելակներից 76-ն արդեն նորոգվել են, իսկ մնացածների համար շարունակվում են նախապատրաստական աշխատանքները շենքերում:

Շինարարության եւ բարեկարգման ժամանակացույցով նախատեսված աշխատանքների շուրջ 95 տոկոսն արդեն կատարվել է: Մասնավորապես 10 համայնքներում 76 փողոցների 150 կմ երկարությամբ արտաքին լուսավորման աշխատանքներից 74 փողոցներում դրանք արդեն ավարտվել են: Մինչեւ ամսվա վերջ լուսավորված կլինեն նաեւ մնացած 2 փողոցները: Այնուհետեւ, ոռոգման ցանցի վերականգնման գործընթացն ավարտվել է Աջափնյակ եւ Շենգավիթ համայնքներում: Ասֆալտապատվել է 102 փողոց 420 հազար քմ մակերեսով, իսկ ճաքալցվել է 120 հազար քմ: Բարեկարգումն ավարտվել է Սեբաստիայի, Լենինգրադյան, Գայի եւ Սասունցի Դավթի փողոցներում: Իսակովի պողոտայում կառուցվող 4 անցումները գրեթե պատրաստ են, իսկ Մյասնիկյան պողոտայի 2 անցումները պատրաստ կլինեն մինչեւ նոյեմբերի վերջ: Կարապի լճի ծորանը սահադաշտի վերածելու համար նույնպես նախապատրաստական աշխատանքներ են սկսվել:

Ջերմամատակարարման խնդիրն Ավան եւ Դավիթաշեն համայնքներում կլուծվի համակցված ջեռուցման ծրագրով, որի իրականացման աշխատանքները շարունակվում են: Թերեւս հիշատակման արժանի տեղեկատվությունը փոխքաղաքապետի ամբողջ ասուլիսից այսքանն էր:

Ա. Մ.

Արտահերթ նախագահական ընտրությունները՝ Վրաստանին վստահության քննություն

Իշխանությունը փոխել է «ժողովրդավար» Սաակաշվիլու դավանած նախկին արժեքները

«Վարդյա» հեղափոխության գլխավոր դերակատար, Վրաստանի ներկայիս նախագահ Միխեիլ Սաակաշվիլու համար իշխանությունը կարծես առավել թանկ կատեգորիա է դարձել, քան էր մինչեւ նախագահական աթոռին բազմելը: Եթե նախապես Սաակաշվիլու համար կարեւոր էին ժողովրդավարական արժեքները, ամերիկյան օգնությամբ ու աջակցությամբ, որոնց փողհարումը վերջին 4 տարիներին հարավկովկասյան երկրների ֆոնին յուրօրինակ տարբերանշան էր, ապա վրաց ընդդիմության նոյեմբերի 2-ին սկիզբ առած հանրահավաքի մասնակիցներից ավելի քան 600-ին մարմնական վնասվածքներ ու թունավորում «պատճառելուց» հետո, պարզվում է, այդ «արժեքներում» տեղի են ունեցել մետամորֆոզներ:

Նախ, իբր ժողովրդավարության բոլոր քննությունները Վրաստանը բռնել էր, հիմա էլ արդեն պետականության քննությունն է, ըստ երկրի նախագահի, հանձնել Վրաստանը: Եվ եթե Շեւարդնաձեի իրականության դեպքում ժողովրդի դեմ ուժային մեթոդների կիրառությունը բերեց հեղափոխության ու բնավ էլ չէր կարող ողջունվել, ապա նոյեմբերի 7-ին բողոքի ցույցի մասնակիցներին ցրելու ժամանակ կիրառված բռնությունները, պարզվում է, Սաակաշվիլու դատողությունների ներկայիս պրիզմայում լիովին հիմնավորված ու ընդունելի պիտի լինեն, չնայած միջազգային կոչվող հանրությունը, ի դեմս տարբեր կառույցների ու կազմակերպությունների, նաեւ պետությունների, առայժմ միայն դատապարտել է ինչպես ոստիկանության բռնությունները ցուցարարների, այնպես էլ լրատվամիջոցների դեմ:

«Կարգուկանոնի հաստատումը ոչ մի տեղ գեղեցիկ չէ, հաճելի գործընթաց չէ», շաբաթ օրը հայտարարել է Սաակաշվիլին, ավելացնելով, որ ոստիկանությանն անձամբ հրաման է տվել գործել օրենքի շրջանակներում, զգույշ լինել, գործել անկոմպրոմիս: «Ասված փրկեց, որ այդքան մասշտաբային բախումներից հետո ավելի շատ տուժածներ կան ոստիկանության շարքերում: Օրենքի շրջանակներում ուժի կիրառման մենաշնորհը պետությանն է», հայտարարել է Վրաստանի նախագահը:

Նոյեմբերի 7-ի գիշերվանից Վրաստանում հաստատված արտակարգ դրությունը դեռ շարունակվում է, չնայած երկրի նախագահ Սաակաշվիլու հայտարարությանը, թե կարճ կտեւի: Եվ եթե ընդհանուր առմամբ արտակարգ դրության մասին պարզ դիտարկումը ոչինչ չի տա եւ դժվար է այդ մասին կռահել զուտ փողոցներից ու առօրյա կյանքից, ապա լրատվամիջոցների աշխատանքի առնչությամբ Վրաստանում բացառիկ իրավիճակ է:

Երկրի բնակչությունը միայն մեկ հեռուստաաղբյուրի՝ Հանրային հեռուստատեսության հույսին է որեւէ տեղեկություն ստանալու համար: Դեռեւս առանց եթերի են մնում «Իմեդի» եւ «Կավկասիա» հեռուստաընկերությունները, մյուսների եթերում արդեն որերորդ օրը միայն ֆիլմեր են ցուցադրում:

Ինչ վերաբերում է ընդդիմությանը, ապա այս ճամբարում էլ «արշալույսները խաղաղ չեն»: Նախապես միասնական նախագահացուի մասին խոսող ընդդիմությունն այսօր արդեն մի քանի «գլուխ» ունի, թեեւ մեկ այլ, ոչ պակաս կարեւոր հարցում գոնե, դեռեւս մնում է միասնական: Վրաց միասնական ընդդիմությունը չի պաշտպանել նախագահական ընտրություններում իր թեկնածությունն առաջ քաշելու մասին հայտարարած օլիգարխ Բադրի Պատարկացիշվիլուն:

Վրաց ընդդիմադիրները ընդգծում են, որ 10 ընդդիմադիր կուսակցությունների միասնական թեկնածուի անունը կհնչեցվի, երբ վերականգնվի «Իմեդի» հեռուստաընկերության եթերը: Այդ առնչությամբ էլ հեռուստաընկերության պատասխանատուները նշում են, որ նոյեմբերի 7-ին ընկերության տարածք մտած ոստիկանները ոչնչացրել են թանկարժեք տեխնիկա, որի վերատեղադրումը երկար ժամանակ է պահանջում:

Պատարկացիշվիլին թերեւս իրականում այնքան էլ հետաքրքրված չէ նախագահական աթոռով, քանի որ պատրաստակամություն է հայտնել ընդդիմության միասնական թեկնածուի դեպքում փոխել ընտրություններին մասնակցելու իր որոշումը: Չնայած նույն հաջողությամբ կարելի է ենթադրել, թե Պատարկացիշվիլին ունի վստահություն, որ վրաց ընդդիմությունը միասնական թեկնածու առաջադրելուն չի հասնի: Ամեն դեպքում, ըստ վրացական կայքէջերի, լեյբորիստների առաջնորդ Շալվա Նաթելաշվիլին որոշել է առաջադրվել:

Ինչեւէ, 2008-ի հունվարի 5-ին արտահերթ նախագահական ընտրություններ անցկացնելու հանգամանքը ողջունելի են համարել տարբեր միջազգային կառույցներ: Ավելին, եվրոպական երկրների եւ կառույցների ներկայացուցիչներն այդ ընտրությունները Վրաստանի համար յուրօրինակ քննություն են որակում՝ նկատի ունենալով Վրաստանի վարկի եւ այդ երկրի հանդեպ վստահության հաստատման կարեւորությունը:

Ու չնայած, տարբեր գնահատականներով, հունվարի 5-ին արտահերթ ընտրություններ նշանակելը Սաակաշվիլու հաջողված քայլն է կամ ստեղծված իրավիճակից հաջողված ելք, ամեն դեպքում, նույն Սաակաշվիլու համար, հատուկ ցուցանիշ պետք է լինի Ժնեւում միջազգային կազմակերպություններում Վրաստանի առաքելության ղեկավար, նաեւ Շվեյցարիայում Վրաստանի դեսպան Լեւան Միկելաձեի հրաժարականը: Միկելաձեն, ըստ տարածված հաղորդագրության, անհնար է համարել նոյեմբերի 7-ի իրադարձություններից հետո զբաղեցնել այդ պաշտոնը:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Օլսթերի բողոքականները զենքը վայր դրեցին

Հյուսիսիռլանդացի բողոքականների մարտական խումբը՝ Օլսթերի պաշտպանության միությունը կիրակի օրը պաշտոնապես վայր է դրել զենքը: Եվրամիությունը, Մեծ Բրիտանիան եւ ԱՄՆ-ը այդ կազմակերպությունը համարում են ահաբեկչական: Միությունը, ըստ «Գարդիան» թերթի, 400 սպանությունների մեղսակից է:

Մեծ Բրիտանիայի կառավարությունում Հյուսիսային Իռլանդիայի գործերի նախարար Շոն Վուդվորդը երեկ ողջունել է օլսթերյան կազմակերպության որոշումը:

«Օլսթերի պաշտպանության միությունը գտնում է, որ պատերազմն ավարտված է, եւ մենք թեւակոխել ենք ժողովրդավարական վերափոխումների փուլ, որոնք կհանգեցնեն քաղաքական հարատեւ կայունության», մասնավորապես ասվում է միության տարածած հայտարարության մեջ:

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ գրոհայիններն առայժմ մտադիր չեն զենքը հանձնել «միջազգային միջնորդներին»: Կազմակերպությունը կշարունակի պայքարել հանուն «միասնական եւ արդար Հյուսիսային Իռլանդիայի»՝ Մեծ Բրիտանիայի կազմում:

Կաթոլիկների Իռլանդական հանրապետական բանակը մարտական գործողությունները դադարեցրել էր դեռ 2005-ին: Բանակի ղեկավարությունը իր կողմնակիցներին կոչ էր արել հրաժարվել ծայրահեղական եւ քրեական գործունեությունից:

Կաթոլիկ անջատականների եւ լոյալիստ բողոքականների միջհամայնքային պայքարի վերջին փուլը Օլսթերում սկսվեց 1969-ին: 1971-ից մինչեւ օրս բախումների ընթացքում 1700-ից ավելի մարդ է զոհվել:

«ՆԱԽԻՋԵՎԱՆԸ» ԽՈՐՏԱԿՎԱԾ

Կերչի նեղուցում մրրիկը նավեր է խորտակել

Երեկ Տուզլա կղզու մոտակայքում հայտնաբերվել են նախօրեին Կերչի նեղուցում խորտակված «Նախիջեւան» բեռնանավի անձնակազմի երեք անդամների դիակները: ՌԻԱ գործակալությունը նշում է, որ նրանք փրկաժիլետներով են: Փոթորկից խորտակված նավի անձնակազմի հինգ անդամների որոնումները շարունակվում են: Մնացյալ երեք անդամները փրկված են եւ ուկրաինական հիվանդանոցներից մեկում են: «Նախիջեւան» բեռնանավը 2000 տոննա ծծումբ էր տեղափոխում:

Առայժմ տեղեկություն չկա խորտակված մեկ ուրիշ բեռնանավի՝ «Հաջի Իզմայիլի» անձնակազմի 15 անդամների մասին: Վրացական դրոշ կրող այդ նավը կիրակի օրը խորտակվել էր Սեւաստոպոլի մոտակայքում: Հաջողվել է փրկել անձնակազմի 3 անդամների:

Կերչի նեղուցում շաբաթ երեկոյան սկսված մրրիկն արդի Ռուսաստանի պատմության մեջ ամենամեծ վնասներն է տվել. խորտակվել է 5 նավ, այդ թվում՝ ծծմբատար 3 եւ մազութատար 1 բեռնանավեր: Ծովը թափված 1,3 հազար տոննա մազութը եւ 6,8 հազար տոննա տեխնիկական ծծումբը կարող են լայնընդգրկուն աղետների պատճառ դառնալ:

Շատ վատ եղանակի պատճառով Նովոռոսիյսկում չի հաջողվում բեռնաթափել երկաթուղային 41 շարժակազմ, Տուապսեում՝ 17, Կովկաս նավահանգստի շրջանում՝ 7 շարժակազմ:

Ձերբակալվել է Պոլ Պոտի մերձավորագույն զինակիցը

Կամբոջայում երեկ առավոտյան ձերբակալվել է «կարմիր քմերների» երբեմնի առաջնորդ Պոլ Պոտի մերձավորագույն զինակիցը՝ նախկին արտգործնախարար Իենգ Սարին: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ 78-ամյա Սարին կալանավորվել է Պնոմպենում գտնվող իր տանը:

Իենգ Սարիին կդատի «կարմիր քմերների» վարչակարգի հանցագործությունները քննող եւ ՄԱԿ-ի հովանու ներքո գործող հատուկ դատարանը: 1975-1979-ին Կամբոջայում «կարմիր քմերների» կառավարման օրոք մոտ 2 մլն մարդ սպանվեց:

Ձերբակալվել է նաեւ Սարիի կինը՝ Իենգ Թիրիթը: Վերջինս «կարմիր քմերների» կառավարությունում զբաղեցնում էր կրթության եւ մշակույթի նախարարի պաշտոնը:

Դեռ 1979-ին Պոլ Պոտը եւ Իենգ Սարին հեռակա կարգով դատապարտվել էին մահապատժի: Բայց երբ Սարիի «կարմիր քմերների» խումբը 1996-ին դուրս եկավ շարժման կազմից եւ դադարեցրեց զինված պայքարը, Կամբոջայի թագավոր Նորոդոմ Սիանուկը ներում շնորհեց նրան:

2007-ի սեպտեմբերի կեսերին կալանվեց Իենգ Սարիի նախկին զինակից, «կարմիր քմերների» գաղափարախոս, 82-ամյա Նուոնոմ Չեան: Դատի է սպասում նաեւ վարժարաններից մեկի տարածքում ստեղծված «մահաճամբարի» նախկին ղեկավար, 65-ամյա Կաինգ Գուեկ Եավուն:

Ֆրանսպրեսը հիշեցնում է, որ ոչ Պոլ Պոտը, ոչ էլ նրա բանակի հրամանատար Տա Մոկը չապրեցին մինչեւ միջազգային տրիբունալում իրենց դատվելը: Զանգվածային սպանությունների կազմակերպիչ Պոլ Պոտը մահացավ 1998-ին, իսկ Տա մոկը 8 տարվա բանտարկությունից հետո 2006-ին մահացավ 81 տարեկան հասակում:

10 օտարերկրացի եւ 17 տեղացի դատավորներից կազմված զինվորական տրիբունալը «կարմիր քմերների» ղեկավարության գործերի քննությունն սկսելու է 2008-ի առաջին կիսամյակում:

Սլովենիայի նոր նախագահն արեւմտամետ դիվանագետ է

Սլովենիայում կիրակի օրն անցկացված նախագահական ընտրությունների երկրորդ՝ վերջին փուլում հաղթել է չափավոր ձախամետ թեկնածու Դանիլո Տյուրկը, որն ստացել է բոլոր քվեների 68 տոկոսը: Դա երեկ հայտնի է դարձել քվեաթերթիկների 99 տոկոսի հաշվառումից հետո:

55-ամյա Տյուրկը հաղթանակի է հասել մեծ առավելությամբ. նրա ախոյանը՝ 59-ամյա նախկին վարչապետ Լոյզե Պետերլեն ստացել է ընդամենը 32 տոկոս:

Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը տեղեկացնում է, որ Տյուրկը երկար ժամանակ զբաղվել է դիվանագիտական գործունեությամբ: 1991-ին երկու միլիոնանոց Սլովենիայի անկախացումից հետո նա ՄԱԿ-ում իր երկրի առաջին դեսպանը դարձավ: 2000-2005-ին նա ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի քաղաքական հարցերի գծով օգնականն էր:

Վերլուծաբանները կարծում են, որ Տյուրկի ընտրությունից հետո Սլովենիայի եվրոպամետ եւ ամերիկամետ արտաքին քաղաքականությունը չի փոխվի: Փորձագետներից ոմանք ընդգծում են, որ Տյուրկին ՄԱԿ-ում ավելի լավ են ճանաչում, քան իր հայրենիքում:

Սլովենիայում նախագահի դերն ավելի շուտ արարողակարգային է, բայց արտաքին քաղաքականության մեջ նա առավել կարեւոր պարտականություններ ունի:

2008-ի առաջին կիսամյակում Սլովենիան նախագահելու է Եվրամիությունում: Տյուրկի երդման արարողությունը տեղի կունենա ավելի վաղ:

Լոս Անջելեսում արգելվեց «նիգգեր» բառի օգտագործումը

Լոս Անջելեսի քաղաքային խորհուրդը շաբաթավերջին ընդունած օրենքով արգելք է դրել «նիգգեր» («նեգր») բառի կիրառության վրա: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ կես ժամ տեւած քննարկումից հետո որոշումն ընդունվել է միաձայն:

Քաղաքային խորհրդի որոշման մեջ նշվում է, որ «նիգգեր» բառը կոպիտ հայհոյանք է, որը «նշանակում է հիմար, ծույլ, դանդաղաշարժ, իրեն եւ ընտանեկան արժեքները չհարգող, անգլերեն վատ խոսող եւ մանկամիտ մարդ»:

Նախապես «նիգգեր» վիրավորական բառն օգտագործվում էր աֆրոամերիկացիներին դիմելու կամ նրանց բնութագրելու համար:

Ի դեպ, քաղաքային խորհրդի փաստաթղթերում «նիգգերի» փոխարեն օգտագործված է «ն-ով սկսվող բառ» մեղմասացությունը: Ընդգծվում է, որ տվյալ բառի կիրառության արգելքի սահմանումը խորհրդանշական գործողություն է, որն ուղղված է ցեղախտրության դեմ: Տվյալ հայհոյանքն արտաբերողների համար որեւէ պատիժ չի նախատեսվում:

Ավելի վաղ «նիգգեր» բառի կիրառությունն արգելվել էր ԱՄՆ-ի խոշորագույն քաղաք Նյու Յորքում:

Նա միշտ երիտասարդ է

Առույգ, պարզ ու ջերմ անձնավորություն է վաստակավոր նկարիչ Գեորգի Յարալյանը, ով այսօր տոնում է ծննդյան 80-ամյակը: Եվ ինչո՞ւ միայն ինքը: Ազգն էլ է տոնում: Նաեւ՝ «Ազգը»:

«Այո՛, խսկապես 80 տարեկան եմ», մեղմ, հանգիստ տոնով ասում է նկարիչը, բայց ձայնի մեջ զգացվում է թախիծ, անհանգստություն, նաեւ ինքնաքննություն: 80-ամյա հոբելյանը բավականին պատկառելի ժամանակահատված է անցած կյանքի ուղին վերլուծելու ու գնահատական տալու համար:

Այս տարիների ընթացքում Գեորգի Յարալյանը հասցրել է խորհել կյանքի, երջանկության, ներդաշնակության ու մնացած այլ բաների, հոգեբանական-փիլիսոփայական երեւույթների մասին: Անցել է կյանքի մեծ դպրոց, ընտրել ու իր համար հարթել արվեստագետի դժվար ճանապարհն ու հասել լուրջ հաջողությունների:

Ծաղրանկարներում սրամիտ իրավիճակներ արտահայտող Յարալյանը կյանքում էլ է սրամիտ, բարի: Ասում է, որ հավատում է ամենքին ու ամեն ինչին: Բայց երբեմն ամեն ինչ լուրջ, շատ լուրջ է ընդունում: Մեզ շփոթեցնելու համար է անո՞ւմ: Չգիտենք: Իսկ, այ, զարմացնել միշտ կարողանում է, հատկապես գեղեցիկ աղջիկների սլացիկ ու ձիգ մարմիններ պատկերելով: Ուղղակի հրաշք են Վարպետի աղջիկները...

«Նկարչությունը դժվար բան է: Դժվար է նկարել՝ լինի կիսամերկ կին, թե քաղաքական գործիչ», խոստովանում է երգիծանկարիչը, բայց չի պատկերացնում օրն առանց թղթի ու մատիտի:

Իրեն հատուկ հանգստությամբ ու ներողամիտ տոնով վերհիշում է կյանքի նշանակալից իրադարձությունները, մարդկային մեծ ու փոքր ուրախությունները, հայտնի արվեստագետների հետ հանդիպումներն ու շփումները:

Անթաքույց ուրախությամբ ու ներքին հիացմունքով է հիշում Վահրամ Փափազյանի հետ հանդիպումը: Յարալյանի հիշողության մեջ դրոշմվել են Փափազյանի օրբյունական աչքերը, խիստ, կասկածոտ, արժանապատվությունը խոցվածի հայացքը: Սակայն նկարչին զարմացրել ու տպավորիչ ազդեցություն են թողել հատկապես մեծ դերասանի խոսքը՝ «Դու դերասան ես»: Յարալյանը համոզված տնդում է, որ շատ դերասաններ կցանկանային լսել այդ խոսքերը:

Ջերմությամբ է խոսում Պարույր Սեւակի եւ իրենց ընկերության մասին: Ոգեւորված պատմում իրենց հանդիպումների, զրույցների, կյանքի ու մարդկության վերաբերյալ արտահայտած մտորումների մասին:

Այս ու մնացած հուշերը, որոնցից շատերի մասին Յարալյանը խոսեց, նրա կյանքի լավագույն ու ամենահիշարժան պահերն են, ամենաթանկ ու նվիրական ռոպեները, որոնք պահում է հոգու խորքում:

Թեեւ անձնագրով Գեորգի Յարալյանը 80 տարեկան է, հոգով, եռանդով ու ներաշխարհով շարունակում է մնալ երիտասարդ: Դա վկայում է այն երջանիկ իրողության մասին, որ նկարիչը շարունակելու է ընթերցողներին զվարճացնել իր սուր ու գրագետ ծաղրանկարներով, նաեւ՝ ջրաներկով, գուաշով արված բնապատկերներով:

Գեորգի Յարալյանի մասին շատերն էին ցանկանում գրել, հատկապես նրանք, ովքեր Վարպետի հետ եղել են Մարիզյան կղզիներում եւ հիացել գեղեցկատես աղջիկներով, նրանք, ովքեր նրա հետ երկու օր ու գիշեր սպասում էին Բեն Լադենի ձերբակալությանը, նրանք, ովքեր... է, ո՞ր մեկը թվեմ, որ մեկին ասեմ...

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Կարդում էր Վլադիմիր Աբաջյանը

«Երկար, շատ երկար բացակայությունից հետո ես նորից իմ երիտասարդ տարիների քաղաք Գյումրիում եմ, որտեղ մեծացել եմ, որտեղ գտել եմ ինքս ինձ»: Իր կատարմամբ պոեզիայի երեկոն Վարդան Աճեմյանի անվան թատրոնի բեմում այս խոսքերով սկսեց ասմունքի վարպետ, Հայաստանի ժողովրդական արտիստ Վլադիմիր Աբաջյանը, ում խոսքի մաքուր գրական հնչման մեջ էլ տակավին կարելի է որսալ շիրակյան ծագման չջնջված արձագանքներ: Չնայած հնարավոր որոշ մտավախությանը, թե քաղաքական անդուլ հարայհրոցների, ճնշող առօրյա հոգսերի եւ հեռուստաէկրանային թոհ-վոհի «արվեստի» տիրապետության մեր օրերում արդյոք շա՞տ մարդ կգա քնարական բանաստեղծություններ լսելու, Վլադիմիր Աբաջյան անունը թերեւս բավական էր, որ դահլիճը լի լիներ հանդիսատեսով՝ ինչպես ավագ ու հատկապես միջին սերնդի, այնպես էլ, նույն չափով, երիտասարդ հանդիսատեսով:

Իսկ Աբաջյան-արվեստագետը հավատարիմ էր մնացել իր միշտ նախընտրած բանաստեղծներին ու «ասելիքով գործերին»՝ սկսած Թումանյանից, Իսահակյանից, Տերյանից ու Չարենցից մինչեւ Շիրազ, Պարույր Սեւակ, Համո Սահյան, Վահագն Դավթյան ու Սիլվա Կապուտիկյան: Արտիստը քնարական հույզին ինչ-որ տեղ խորքացած հանդիսատեսի ականջներին բանաստեղծական խորունկ խոսքի բալասանն էր կաթեցնում՝ քիչ առ քիչ կենդանացնելով ու ջերմացնելով դահլիճը... Ու մտածում էիր՝ այդ բալասանը երբեմն որքա՜ն օգտակար կարող էր լինել նաեւ մեր քաղաքական ու կառավարող այրերի ունկերին:

«Ինձ ոգեւորողը մեր բանաստեղծների իմաստուն խոսքերն են ու իմ ժողովրդի սերը», վերջում ասաց Վարպետը, երբ արդեն դահլիճն իրեն ծափահարում ու լսում էր հոտնկայս:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Գեւորգ Գանսահարյանի հիշատակին

Այնթապի Զորավար Արամ եւ Համմիկ Կարամանուկյանների անվան միջնակարգ դպրոցում հիշատակի երեկույթ էր՝ նվիրված մանկավարժ, խմբավար Գեւորգ Գանսահարյանի հիշատակին: Գանսահարյանի անունը կրող հանդիսությունների դահլիճը լի էր աշակերտներով եւ ուսուցիչներով: Հիշատակը հավերժացնելու առիթով դպրոց էր եկել կոմպոզիտոր Ռոբերտ Ամիրխանյանը:

«Ուրախ եմ այս դահլիճում տեսնելու հայի երջանիկ աչքեր: Սակայն ինձ անհանգստացնում են մշակույթին առնչվող անընդունելի երեւույթներ երգի ժանրում, որ սողոսկել են մեր կյանք: Մեծ մանկավարժ եւ խմբավար Գեւորգ Գանսահարյանի հիշատակը հավերժացնող այս օրը կփորձենք հաճելի դարձնել», իր ելույթում ասաց Ռոբերտ Ամիրխանյանը:

«Բացառիկ պահ մը ապրեցանք՝ ներկա գտնվելով այս միջոցառումին: Եկած եմ Բեյրութեն եւ խոսք եմ տված «Ազդակ» թերթի խմբագիր Շահան Գանսահարյանին, անպայման ներկա գտնվելու նրա հոր՝ Գեւորգ Գանսահարյանի հիշատակի օրվան նվիրված միջոցառմանը: Հուսով եմ, սա նաեւ դաս պիտի ըլլա այստեղ հավաքված աշակերտներու համար՝ ճանաչելու Գեւորգ Գանսահարյանին», նշեց լիբանանահայ մտավորական, Թեքեյան մշակութային միության անդամ Արամ Սեփեթճյանը:

Կոմպոզիտոր Ռոբերտ Ամիրխանյանը կատարեց իր լավագույն ստեղծագործությունները: Պատասխանության շարականներ կատարեց Սեդա Ամիրկանայանը: Ի դեպ, ինչպես նշեց Ռոբերտ Ամիրխանյանը համերգի ժամանակ, Սեդայի իսկական ազգանունն է Սարգսյան, նրա նոր ազգանունը հենց ինքը կոմպոզիտորն է տվել՝ ավելացնելով իր ազգանվան սկզբնատառերը:

«Գանսահարյանը եղել է հայրենասեր, երաժշտագետ անձնավորություն եւ իր անունը վառ մնալու համար՝ կազմակերպել ենք Ռոբերտ Ամիրխանյանի համերգը», իր հերթին ավելացրեց «Այնթապ» հայրենակցական միության վարչական Սարգիս Կրպոյանը:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Վախճանվել է գրող-ակտիվիստ Նորման Մեյլերը

Երիկամի անբավարարությունից նոյեմբերի 10-ին Նյու Յորքի հիվանդանոցներից մեկում ութսունչորս տարեկանում վախճանվել է ամերիկացի նշանավոր վիպասան եւ հասարակական գործիչ Նորման Մեյլերը:

Ծնվել էր Լոնգ Բրանչում (Նյու Ջերսի) 1923-ին, մեծացել Բրուքլինում եւ 16 տարեկանում ընդունվել Հարվարդի համալսարանը: Այնտեղ ավիացիոն ճարտարագիտության բնագավառում մասնագիտանալիս սկսել է հետաքրքրասիրություն ցուցաբերել գրականության հանդեպ եւ 18 տարեկանում հրատարակել իր առաջին պատմվածքը:

Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ժամանակ ծառայել է Ֆիլիպիններում տեխասյան 12-րդ հեծելազորի շարքերում: Այնտեղ ձեռք բերած փորձառության հիման վրա էլ գրել է իր «Մերկերն ու մահացածները» (1948) պատերազմական վեպը, որը նրան միջազգային ճանաչում է բերել: Այդ գիրքը համարվում է երկրորդ աշխարհամարտի մասին գրված լավագույն ստեղծագործություններից մեկը:

Հետագայում գրել է նաեւ «Բարբարի ափը» (1951), «Եղնիկների այգին» (1955), «Մահ տիկնանց» (1962), «Սեքսի գերին» (վերջին երկուսի համար խիստ քննադատվել է ֆեմինիստների կողմից), «Նախագահական թղթապանակներ» (1963), «Մարդակերներ եւ քրիստոնյաներ» (1966), «Ինչո՞ւ ենք մենք Վիետնամում» (1967) եւ «Գիշերվա բանակները» (1969), որի համար արժանացել է ինչպես պուլիցերյան, այնպես էլ Ազգային գրքի մրցանակների: Գրել է նաեւ «Մերիլին» վեպը 1973-ին՝ նվիրված համաշխարհային հռչակ վայելած կինոաստղ Մերիլին Մոնրոյին:

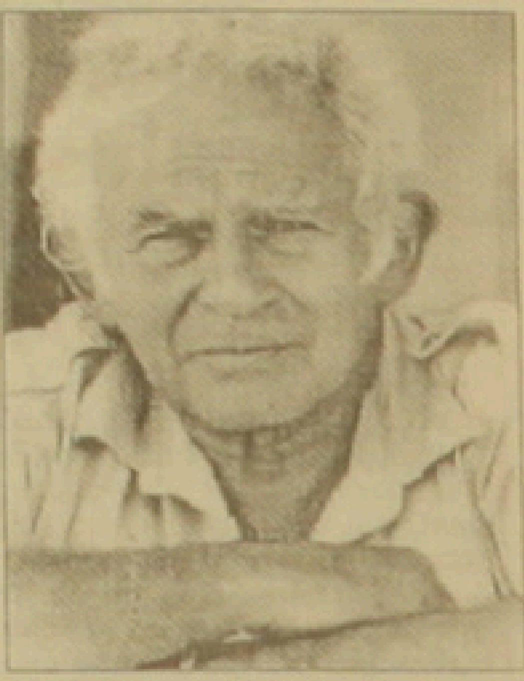

Ամերիկյան քաղաքականության՝ հատկապես Վիետնամում (60-ականներին) եւ Իրաքում (վերջերս) մղված պատերազմների ակտիվ ընդդիմախոսներից է եղել: Մասնակցել է հակապատերազմական ցույցերի եւ բանտարկվել (1967-ին) դրա համար: 1955-ին համախոհների հետ լույս է ընծայել «Գյուղական ձայներ» թերթը, իսկ 1952-1963 խմբագրել է «Այլախոհ» պարբերականը:

Տաղանդավոր եւ մեծ ժողովրդականություն վայելող գրողը 4 անգամ ամուսնացած է եղել եւ ունի 6 զավակ: Բեղմնավոր գրիչ է ունեցել: Հեղինակ է 40-ից ավելի գործերի, որոնցից կարելի է հիշատակել «Միամին եւ Չիկագոյի շրջափակումը», «Կրակ լուսնի վրա», «Կռիվը» եւ «Ամերիկյան երազ» հատորները: Մի քանի ամիս առաջ հրատարակված նրա վերջին վեպը կրել է «Դղյակը անտառում» խորագիրը:

Հ. ՕՀԱՆՅԱՆ

Նկարյալների հիշատակը հավերժացնելու միտումով

Սիդնեյից (Ավստրալիա) «ՌԱ Կուսակցության Արշակ Ղարբինյան ակումբի» վարչությունը տեղեկացնում է, որ լույս է ընծայել դոկտ. Ավետիս Յափուճյանի նոր՝ «Յուշեր ՌԱԿ-ի ընկերներէ եւ համակիրներէ» խորագրով հատորը՝ կուսակցության 85-ամյակի առթիվ:

Յափուճյանը նոր անուն չէ Հայաստանի մտավորականության շրջանակների համար: Նա Հայաստանում է պաշտպանել իր ատենախոսությունը եւ Երեւանի համալսարանի գիտխորհրդի կողմից ստացել պատմական գիտությունների դոկտորի աստիճանը: Հեղինակ է մոտ երեք տասնյակ հատորների, որոնցից կարելի է հիշել «Հայ ժողովուրդի մեծ գոյամարտը եւ Հայաստանի Հանրապետութիւնը ստեղծողները» (1968), «Ո՞վ կազմակերպեց փետրուարեան արկածախնդրութիւնը եւ ի՞նչ եղաւ անոր ետեւանքը» (1969 թ.), «Արեւմտահայաստանի կորուստը եւ անոր պատասխանատուները» (1970), «Եւ վերածնաւ Հայ ժողովուրդը Հուրէն ու Սուրէն (1971), «Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքական, զինուորական, տնտեսական, ընկերային կացութիւնը» (1972), «Հայ ժողովուրդին անկախութեան պայքարը Կիլիկիոյ մէջ: 1919-1921» եւ «Կիլիկիան միջազգային քաղաքականութեան ոլորապտոյտին մէջ» (երկու հատոր, 1977), ինչպես նաեւ «Համառոտ պատմութիւն ՌԱ Կուսակցութեան պատմութեան» (1977) ուսումնասիրությունները: Ֆրանսերենից եւ անգլերենից հայերեն է թարգմանել 25 արժեքավոր հատորներ: Քսաներեք տարի անընդմեջ (1967-1990 թթ.) վարել է պատասխանատու խմբագրի պաշտոնը Կահիրեի (Եգիպտոս) «Արեւ» օրաթերթի: 1990 թվից ապրում է Սիդնեյում (Ավստրալիա), որտեղ այժմ ՀԲԸՄ-«Միութիւն» ամսաթերթի խմբագիրն է, եւ «ՌԱԿ Արշակ Ղարբինեան ակումբի» պատվո նախագահը:

Հարյուր տասնվեց էջերից բաղկացած գրքի Ա մասում հուշեր են Եղեն Միրզա Բաբազյանից, Համբարձում Գարայյանից, Բարսեղ Թաշճյանից, Երուանդ Ջերեջյանից, դոկտ. Նուպար Պերպերյանից, Ալեքսանդր Սարուխանից, Վահագն Տեփոյանից, եւ այլ կուսակցական ընկերներից, իսկ Բ մասում կուսակցության համակիրներից:

Գիրքը գրված է անմիջական եւ իրեն հատուկ զուտ հումորի զգացումներով: Յափուճյանը գրական ապարեզ մուտք է գործել երգիծաբանությամբ: Այդ պատճառով էլ կարդացվում է մեծ հետաքրքրությամբ:

Գիրքը բացի անհատներին բնութագրելուց, նաեւ պատմական լուրջ արժեք է իրենից ներկայացնում տալով եգիպտահայ համայնքի որոշակի ժամանակահատվածի քչերին հայտնի մանրամասնությունները, որոնք երանելի հիշողություններ են զարթնեցնում ընթերցողի մտքում: Հեղինակը անմիջական մասնակցություն ունենալով հասարակական կյանքին, լավատեղյակ է այդ բոլորից: Հատորը ունենալ ցանկացողները կարող են դիմել «arcaustralia@hotmail.com» կայքին:

Հ. Օ.

ՖՈՒՏԲՈԼ

Դրամատիկ վերջաբան

Վերջնագիծը հատեց ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի 16-րդ առաջնությունը: Ավարտական տուրն անվանեց առաջնության արծաթե եւ բրոնզե մեդալակիրներին: Այդ պայքարը դրամատիկ ավարտ ունեցավ:

28-րդ տուրում ուշադրության կենտրոնում մրցանակային տեղերի հավակնորդ թիմերի՝ «Բանանցի», «Արարատի» եւ «Միկայի» մասնակցությամբ հանդիպումներն էին: Պարգեւների արժանանալու համար նրանց միայն հաղթանակ էր անհրաժեշտ: Այս առումով ամենադյուրինը «Բանանցի» խնդիրն էր, որը մրցում էր «Կիլիկիայի» հետ: «Բանանցի» ֆուտբոլիստների առավելությունն առաջնության հետնապահի նկատմամբ ակնհայտ էր, որն արտահայտվեց մրցակցի դարպասը խփած 6 անպատասխան գոլերով: Արդյունավետ խաղով հատկապես աչքի ընկավ Արսեն Բալաբեկյանը՝ խփելով 3 գնդակ: Մեկական անգամ գոլի հեղինակ դարձան Սամվել Մելքոնյանը, Գեւորգ Ղազարյանը եւ Արա Խաչատրյանը: Այդպիսով, «Բանանցն» անկախ մյուս հանդիպումների արդյունքներից, ինչպես եւ անցած առաջնությունում, գրավեց 2-րդ տեղը:

Իսկ ահա բրոնզե մեդալների համար չափազանց համառ մրցակցություն էր ծավալվել «Արարատի» եւ «Միկայի» միջեւ: «Ուլիսի» հետ խաղում «Արարատին» բավարարում էր նույնիսկ ոչ-ոքի արդյունքը, եթե «Միկան» չկարողանար հաղթել «Գանձասարին»: Բրոնզե մեդալների բախտը վճռվեց հանդիպումների վերջին րոպեներին:

Արարատցիները, որ նախորդ երեք խաղերում պարտություններ էին կրել ու թույլ էին տվել «Միկային» ընդհուպ մոտենալու իրենց, ակտիվ սկսեցին «Ուլիսի» հետ հանդիպումը: 16-րդ րոպեին նրանք կարող էին հաջողության հասնել, սակայն իր վարպետությունը դրսեւորեց «Ուլիսի» դարպասապահ Մայիս Ազիզյանը: Իսկ 24-րդ րոպեին արդեն «Ուլիսը» կարող էր բացել հաշիվը, երբ Գոռ Աթաբեկյանը մեն-մենակ դուրս եկավ դարպասապահի դիմաց, սակայն շեղ հարվածեց: Իսկ ահա արարատցիներն ավելի հաջողակ գտնվեցին: 34-րդ րոպեին Գեւորգ Նռանյանի հարվածը հասավ նպատակին եւ «Արարատը» հաշվի մեջ առաջ անցավ:

Դեռ նոր էր սկսվել 2-րդ խաղակեսը, երբ «Ուլիսը» վերականգնեց հավասարակշռությունը: Աչքի ընկավ փորձառու Գագիկ Սիմոնյանը: Նախկին արարատցին, որը մրցաշրջանի վերջում է տեղափոխվել «Ուլիս», տուգանային հարվածով խոցեց Նիկոլայ Սարգսյանի պաշտպանած դարպասը: Գոլը ստիպեց արարատցիներին կրկին մեծ ջանքեր գործադրել հաղթելու համար: Եվ դրանք ի վերջո պսակվեցին հաջողությամբ: 64-րդ րոպեին ձախ թեւից փոխանցում ստանալով, Մարկոսը եզրափակեց գրոհը՝ խփելով իր 22-րդ գոլը:

Թվում էր, թե «Արարատին» կհաջողվի խաղը հաղթական ավարտի հասցնել: Սակայն խաղավարտից մեկ րոպե առաջ տուգանային հրապարակում Գագիկ Սիմոնյանին վայր գցելու համար մրցավարը 11մ հարված նշանակեց «Արարատի» դարպասին: Վճռորոշ հարվածն իրացնելու ծանր ու պատասխանատու գործն իր վրա վերցրեց «Ուլիսի» դարպասապահ Մայիս Ազիզյանը: Հարվածն անվրեպ էր: Գրանցվեց մարտական ոչ-ոքի (2-2): Զուգահեռ ընթացող «Միկա»-«Գանձասար» հանդիպման ելքը վճռվեց ավելացված ժամանակում: Բրազիլացի Ալեքսի խփած միակ գնդակը բրոնզե մրցանակակիր դարձրեց «Միկային»՝ առանց պարգեւների թողնելով «Արարատին»:

Երկրի չեմպիոն «Փյունիկը» Գյումրի էր մեկնել առանց փորձառու մի շարք ֆուտբոլիստների: Թիմի երիտասարդներին չհաջողվեց լուրջ դիմադրություն ցույց տալ «Շիրակին»: Վերջինս Կարեն Խաչատրյանի խփած 2 գոլի շնորհիվ հաղթեց «Փյունիկին»:

Այսպիսով, ավարտվեց հերթական առաջնությունը, որում ի տարբերություն նախորդ մրցաշրջանների, համառ պայքար ծավալվեց մրցանակային տեղերի համար: Հետաքրքրական է, որ անցած առաջնության լավագույն հնգյակը նույնությամբ պահպանեց իր տեղը մրցաշարային աղյուսակում: «Շիրակն» ու «Ուլիսը» նախորդ տարվա համեմատ մեկ հորիզոնական բարձրացել են, իսկ «Կիլիկիան» 6-րդ տեղից նահանջել է վերջին հորիզոնական:

Ամփոփիչ աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	28	18	3	7	58-22	57
2. Բանանց	28	16	4	8	56-26	52
3. Միկա	28	14	8	6	42-24	50
4. Արարատ	28	15	4	9	49-42	49
5. Գանձասար	28	11	6	11	35-31	39
6. Շիրակ	28	9	7	12	27-37	34
7. Ուլիս	28	8	6	14	21-46	30
8. Կիլիկիա	28	1	2	25	10-70	5

Ռմբարկուները

Մարկոս	«Արարատ»	22
Արսեն Բալաբեկյան	«Բանանց»	15
Հենրիխ Մխիթարյան	«Փյունիկ»	12
Գեւորգ Ղազարյան	«Բանանց»	12
Լեւոն Փաչաջյան	«Փյունիկ»	10
Սամվել Մելքոնյան	«Բանանց»	10

ՁՅՈՒԴՈ

Դավթյանն ու Նազարյանն արծաթե մրցանակակիրներ

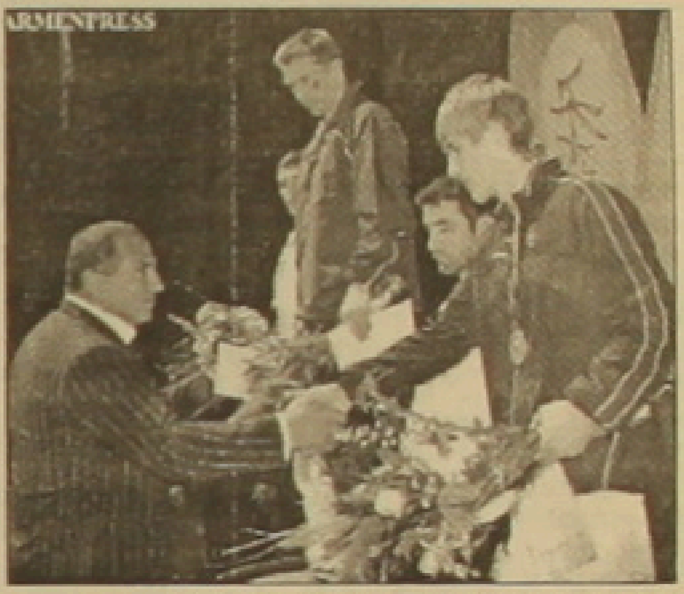

«Մուլտի գրուպ» կոնցեռնի հովանավորությամբ Երեւանում անցկացվեց ձյուդոյի Գրան պրիի հերթական խաղարկությունը, որին մասնակցեցին 10 երկրների 18 ձյուդոիստներ: Մրցաշարի բացման արարողությանը ներկա էին նաեւ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն ու վարչապետ Սերժ Սարգսյանը, ձյուդոյի միջազգային եւ եվրոպական ֆեդերացիաների նախագահները: ՀԱՕԿ-ի նախագահ Գագիկ Ծառուկյանը եւ ձյուդոյի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ Ալեքսան Ավետիսյանը ողջույնի խոսքեր հղեցին ներկաներին եւ մասնակիցներին:

Մրցաշարն անցկացվեց քաշային երեք կարգով: Հայաստանը ներկայացնող վեց հայ ձյուդոիստներից երկուսը՝ Հովհաննես Դավթյանը եւ Արմեն Նազարյանը դարձան արծաթե մրցանակակիրներ՝ արժանանալով 6 հազարական դոլար պարգեւավճարի:

Եվրոպայի չեմպիոն Հովհաննես Դավթյանը մինչեւ 60 կգ քաշային կարգում հաջողաբար հաղթելով մադագասկարցի Բույերին եւ վրացի Նեստոր Խերգիանիին, մտավ եզրափակիչ: Վճռորոշ գոտեմարտում Դավթյանի մրցակիցը բրիտանացի Կրեգ Ֆալոնն էր: Անգլիացի ձյուդոիստը մաքուր հաղթանակ տոնեց եւ դարձավ մրցաշարի հաղթող:

Մինչեւ 66 կգ քաշային Արմեն Նազարյանին էլ հաջողվեց մտնել եզրափակիչ: Առաջին գոտեմարտում Նազարյանը 1-0 հաշվով հաղթեց հունգարացի Շանդոր Տարաբային: Հաջորդ փուլում հայ ձյուդոիստը պարտության մատնեց ուկրաինացի Դերբող Չերիին: Ցավոք, Նազարյանին էլ չհաջողվեց հաղթող ճանաչվել եզրափակիչում, որտեղ նրա մրցակիցը սերբ Միլոշ Միյալկովիչն էր:

Մինչեւ 81 կգ քաշային կարգում գլխավոր մրցանակին արժանացավ ուկրաինացի Ռոման Գոնտյուկը, որը մաքուր հաղթանակ տարավ վրացի ձյուդոիստ Դավիթ Կեվխիշվիլու նկատմամբ: Բրոնզե մեդալների արժանացան Մեթյու Ջագոն (ՀԱՀ) եւ Թոմ Ռիդը (Մեծ Բրիտանիա): Մեր մյուս չորս ձյուդոիստներն առաջին իսկ գոտեմարտերից հետո թողեցին տատամին: Մինչեւ 60 կգ քաշային Աշոտ Վարդիկյանը զիջեց Կրեգ Ֆալոնին: Մինչեւ 66 կգ քաշային կարգում Մեսրոպ Բարբարյանը պարտվեց Միլոշ Միյալկովիչին: Իսկ մինչեւ 81 կգ քաշային կարգում Հովհաննես Մաթեւոսյանն ու Ղազարոս Գրիգորյանը պարտվեցին հաջորդաբար Ռոման Գոնտյուկին ու Դավիթ Կեվխիշվիլուն:

Ձյուդոյի եվրոպական միության նախագահ Սերգեյ Սոլովեյչիկը կազմակերպության ոսկե մեդալներով պարգեւատրեց Գագիկ Ծառուկյանին եւ Ալեքսան Ավետիսյանին:

Հրանտ Մելքումյանը զբաղեցրեց 3-րդ տեղը

Լվովում անցկացված Միխայիլ Վասիլիշինի միջազգային 4-րդ հուշամրցաշարին մասնակցեցին միջազգային վարպետներ Լեւոն Բաբուջյանն ու Հրանտ Մելքումյանը: Մրցաշարին մասնակցում էին Հայաստանը, Ռուսաստանը, Բելառուսն ու Ուկրաինան ներկայացնող 16 շախմատիստներ:

Հայ շախմատիստներից առավել հաջող հանդես եկավ Հրանտ Մելքումյանը, որը 10 միավորով զբաղեցրեց 3-րդ տեղը: Նա տոնեց 8 հաղթանակ, 4 պարտիա ավարտեց ոչ-ոքի եւ կրեց 3 պարտություն: Իսկ Լեւոն Բաբուջյանը 8 միավորով զբաղեցրեց 7-րդ տեղը: Նա տարավ 7 հաղթանակ, 2 պարտիա ավարտեց ոչ-ոքի, կրեց 6 պարտություն:

Մրցաշարի հաղթող ճանաչվեց ուկրաինացի միջազգային վարպետ Յուրի Վովկը: Նա 15 հնարավորից վաստակեց 11 միավոր: Նույնպիսի ցուցանիշ ուներ նրա հայրենակից Միխայլո Ալեխինենկոն, որը հաղթողին զիջեց լրացուցիչ գործակիցներով: Հետաքրքրական է, որ Մելքումյանը երկու մրցանակակիրներին էլ հաղթել է:

Մեկնարկեց Տալի հուշամրցաշարը

Մոսկվայում մեկնարկել է ճանաչված գրոսմայստեր Միխայիլ Տալի հուշամրցաշարը, որին մասնակցում են 10 շախմատիստներ: Հիշեցնենք, որ անցած տարի հուշամրցաշարի հաղթողներից մեկը Լեւոն Արոնյանն էր, որն այս անգամ մասնակիցների թվում չէ: Մրցաշարն անցկացվում է շրջանաձեւ մրցակարգով: Ավարտից հետո կանցկացվի կայծակնային մրցաշար:

Առաջին երկու տուրերն աչքի ընկան ոչ-ոքիների առատությամբ: Կայացած 10 պարտիաներից միայն մեկն արդյունավետ ելք ունեցավ: Մեկնարկային տուրում Լեկոն սպիտակներով հաղթեց Շիրովին: Հաջորդ տուրում ոչ-ոքի խաղալով Կամսկու հետ, Լեկոն 1,5 միավորով գլխավորեց աղյուսակը: Կամսկի-Գելֆանդ, Կրամնիկ-Կարլսեն, Ալեքսեեւ-Իվանչուկ, Յակովենկո-Մամեդյարով, Գելֆանդ-Կրամնիկ, Կարլսեն-Ալեքսեեւ, Իվանչուկ-Յակովենկո, Շիրով-Մամեդյարով պարտիաներում հաշտություն է կնքվել:

23 տարի անց «Զենիթը» կրկին ուժեղագույնն է

Ավարտվեց նաեւ ֆուտբոլի Ռուսաստանի առաջնությունը: Ինչպես եւ սպասվում էր, չեմպիոնի տիտղոսը նվաճեց Սանկտ Պետերբուրգի «Զենիթը»: Ավարտական տուրում «Զենիթը» հյուրընկալվելիս 1-0 հաշվով պարտության մատնեց «Սատուռնին» եւ վաստակելով 61 միավոր, ճանաչվեց ուժեղագույնը:

«Զենիթը», որին մարզում է հոլանդացի մասնագետ Դիկ Ադվոկատը, իր պատմության մեջ առաջին անգամ նվաճեց ՌԴ չեմպիոնի տիտղոսը: Նախկինում թիմը չեմպիոն էր հռչակվել 1984-ին՝ ուժեղագույնը ճանաչվելով ԽՍՀՄ-ում: «Զենիթը» 2 միավորով առաջ անցավ արծաթե մրցանակակիր Մոսկվայի «Սպարտակից», որն ավարտական խաղում 2-1 հաշվով պարտության մատնեց «Դինամոյին»: Բրոնզե մեդալները բաժին հասան ԲԿՄԱ-ին, որը 1-0 հաշվով հյուրընկալվելիս առավելության հասավ «Ռուբինի» նկատմամբ: ԲԿՄԱ-ն վաստակեց 53 միավոր:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՏԵՆԻՍ

Ժյուստին Էնենը լավագույն թենիսիստուհին է

Մադրիդում ութ ուժեղագույն թենիսիստուհիներն ավարտեցին մրցավեճը՝ որոշելով ավարտվող մրցաշրջանի լավագույն մարզուհուն: Նախնական փուլի արգելքը հաջողությամբ հաղթահարած չորս թենիսիստուհիները պայքարը շարունակեցին կիսաեզրափակիչում: Առաջին զույգը կազմել էին ռուսաստանցիներ Մարիա Շարապովան եւ Աննա Չակվետաձեն: Միեւնույն 6-2 հաշվով երկու խաղափուլերն էլ շահեց Շարապովան: Մյուս մրցավեճում բելգիացի Ժյուստին Էնենը առավելության հասավ Աննա Իվանովիչի նկատմամբ (6-4, 6-4): Եվ այսպես, գլխավոր մրցանակի համար մրցավեճի բռնվեցին Շարապովան ու Էնենը: Համառ մրցապայքարում հաղթող ճանաչվեց Էնենը (5-7, 7-5, 6-3) որն էլ նվաճեց աշխարհի ոչ պաշտոնական չեմպիոնուհու տիտղոսը:

Իսպանացի թենիսիստների հաջողությունը

Շանհայում մրցավեճն են սկսել ուժեղագույն թենիսիստները, որոնք կանանցից հետո պետք է որոշեն մրցաշրջանի լավագույն թենիսիստին: «Ոսկե» խմբում իրենց առաջին հանդիպումներն անցկացրին մասնակիցները: Թենիսիստների դասակարգման ցուցակում 2-րդ տեղը զբաղեցնող իսպանացի Ռաֆայել Նադալը հաղթեց ֆրանսիացի Ռիշար Գասկեին (3-6, 6-3, 6-4): Մրցաշարը հաղթանակով սկսեց նաեւ իսպանացի մեկ այլ թենիսիստ՝ Դավիթ Ֆեռերը, որը միեւնույն 6-4 հաշվով շահեց երկու խաղափուլերը սերբ Նովակ Ջոկովիչից:

«Կարմիր» խմբում մրցաշարը հաղթանակով սկսեց ամերիկացի Էնդի Ռոդիկը՝ պարտության մատնելով Նիկոլայ Դավիդենկոյին (6-3, 4-6, 6-2):

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԾՁԲ- 07/49» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ ՀՀ դատական դեպարտամենտի կարիքների համար ՀՀ Կոտայքի մարզի առաջին ատյանի դատարանի Եղվարդ քաղաքի նստավայրի շենքի վերակառուցման շինարարական աշխատանքների կատարման որակի նկատմամբ տեխնիկական հսկողության իրականացման ծառայությունների ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 750 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Բեջ-գալ» ՍՊԸ 247230066158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Վ. Հովհաննիսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 10.30-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԾՁԲ- 07/50» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ ՀՀ դատական դեպարտամենտի կարիքների համար ՀՀ Լոռու մարզի առաջին ատյանի դատարանի Ալավերդի քաղաքի նստավայրի շենքի վերակառուցման շինարարական աշխատանքների կատարման որակի նկատմամբ տեխնիկական հսկողության իրականացման ծառայությունների ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 750 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Բեջ-գալ» ՍՊԸ 247230066158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Վ. Հովհաննիսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 11.00-ն:

Գնաճի ցուցանիշներ

Երկրներ	Գնաճի նպատակային ցուցանիշներ	2007թ-ի հոկտեմբերը 2007թ-ի սեպտեմբերի նկ.	2007թ-ի հոկտեմբերը 2006թ-ի հոկտեմբերի նկ.	2007թ-ի հոկտեմբերը 2006թ-ի դեկտեմբերի նկ.
Հայաստան	4 % (˜1.5%)	103.1	105.7	103
Ադրբեջան	8%-9%	101,1*	116,4**	111***
Բելառուս	6%-8%	100,9*	109**	105,4***
Վրաստան	7%	102.8	111.2	109.2
Ղազախստան	8.2%-9.3%	104.4	115.3	113.4
Ղրղզստան	5%-6%	103,6*	113,4**	110,3***
Մոլդովա	մինչև 10%	101,6*	114,2**	109***
Ռուսաստան	8%	101.6	110.9	109.3
Տաջիկստան	մինչև 7%	106,3*	116**	112,3***
Ուկրաինա	7.5%	102.9	114.8	111.7
Սլովենիա	3.0%	100.7	105.1	104.2
Սլովակիա	2.0%	100.6	103.3	102.6
Լատվիա	4.4%-6.3%****	102.2	113.2	111.7
Էստոնիա	3.5%-4.2%****	101	108.5	107.3
Չեխիա	3% (˜1%)	100.6	104	104.1
Լեհաստան	2.5% (˜1%)	103	105.1	105.4

* գնաճի ցուցանիշը ներկայացված է 2007թ-ի սեպտեմբերը 2007թ-ի օգոստոսի նկատմամբ

** գնաճի ցուցանիշը ներկայացված է 2007թ-ի սեպտեմբերը 2006թ-ի սեպտեմբերի նկատմամբ

*** գնաճի ցուցանիշը ներկայացված է 2007թ-ի սեպտեմբերը 2006թ-ի դեկտեմբերի նկատմամբ

**** գնաճի կանխատեսումները ըստ OECD, IMF, European Commission եւ Consensus Economics միջազգային կազմակերպությունների

ՀԱՅՏԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ՀՐԱՎԵՐ

Ջրասար խողովակների եւ այլ նյութերի մատակարարում

Մրցույթի ծածկագիր՝ WRP-MSP-2007-001

13-ը նոյեմբերի, 2007թ.

1. «Ամերիկայի Հայ օգնության ֆոնդի» Հայաստանի մասնաճյուղը (ՀՕՖ) ԱՄՆ ՄԶԳ-ի (USAID) կողմից ֆինանսավորվող **«Արտաշատ քաղաքի եւ շրջակա 27 գյուղերի ջրամատակարարման համակարգի վերականգնման»** ծրագրի իրականացման համար հայտարարում է ջրասար խողովակների եւ այլ նյութերի մատակարարման մրցույթ:

2. ՀՕՖ-ը հրավիրում է բոլոր իրավասու կազմակերպություններին մասնակցելու Արտաշատ քաղաքի եւ շրջակա 27 գյուղերի ջրամատակարարման համակարգի վերականգնման համար ջրասար խողովակների եւ այլ նյութերի մատակարարման մրցույթին:

3. Մրցույթին կարող են մասնակցել միայն այն կազմակերպությունները, որոնց վերջին 2 տարվա մատակարարման ծառայությունների մատուցման ընդհանուր գումարը ոչ պակաս է քան 250,000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամը:

4. Մրցութային փաթեթները կարելի է ձեռք բերել ստորեւ նշված հասցեով:

5. Հայտերը պետք է ուժի մեջ մնան բացման օրվանից 90 օրվա ընթացքում եւ ներկայացվեն կնքված փակ ծրարների մեջ մինչեւ 2007 թ. նոյեմբերի 21-ը, ժամը 12:00 հետեւյալ հասցեով. ՀՀ ք. Երեւան, Վարդանանց փ. 9, բն. 8 Հեռ.՝ 374 10 56 51 39:

6. Նշված ժամկետից հետո ստացված հայտերը չեն մասնակցելու հայտերի բացմանը, որը տեղի կունենա 2007թ. նոյեմբերի 23-ին, ժամը 15:00-ին վերոհիշյալ գրասենյակում՝ մասնակցելու ցանկություն հայտնած հայտատուների ներկայությամբ:

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱՅԾԵՂՋՅՈՒՐ» արծաթե հուշադրամի

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը շրջանառության մեջ է դրել «Այծեղջյուր» կենդանակերպի նշանը պատկերող արծաթե հուշադրամը: Այս հուշադրամը թողարկվել է «Կենդանակերպի նշանները» միջազգային դրամագիտական ծրագրի շրջանակներում: Շարժում ներառվել են կենդանակերպի 12 նշանները պատկերող հուշադրամներ:

Հուշադրամի դիմերեսը բաժանված է երեք շրջանակի: Առաջին ներքին շրջանակում պատկերված է Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը: Զինանշանի տակ նախագծված է հուշադրամի անվանական արժեքը թվերով՝ «100», եւ «ԴՐԱՄ», «DRAM» բառերը: Զինանշանի վերեւի մասում հուշադրամի թողարկման տարեթիվն է՝ «2007»: Երկրորդ շրջանակում պատկերված են բոլոր 12 կենդանակերպի նշանների սիմվոլները: Հուշադրամի եզրաշրթով նախագծված են՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» եւ «REPUBLIC OF ARMENIA» բառերը:

Հուշադրամի դարձերեսին պատկերված է Այծեղջյուրի նշանը՝ կապույտ ներկով զարդարված երկնքի ֆոնի վրա: Նշանի ձախ կողմում պատկերված է գիրկընկից պատրաստված հինգթեւանի աստղ: Հուշադրամի վերեւի մասում կենդանակերպի նշանի անվանումն է լատիներեն լեզվով, իսկ ներքեւի մասում՝ ռուսերենով:

Թափանցիկ պատիճով հուշադրամը եւ դրա իսկության հավաստագիրը տեղադրված են արհեստական կաշվից պատրաստված կապույտ գույնի տուփի մեջ:

Հուշադրամի ուրվագծերը ձեւավորել է Լեհաստանի դրամահատարանի դիզայներ Ուրսուլա Վալեռզակը:

Հուշադրամը հատվել է Լեհաստանի դրամահատարանում:

Հուշադրամի բնութագիրը	
Անվանական արժեքը	100 դրամ
Մետաղը եւ հարգը	արծաթ (Ag), 9250
Քաշը	28,28 գ
Տրամագիծը	38,61 մմ
Որակը	անարիյուեյթիդ
Դրամաեզրը	հարթ
Ձեւը	կլոր
Ձեւավորումը	ներկեր եւ գիրկոն
Տպաքանակը	մինչեւ 12000 հատ

ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-07/80» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ ՀՀ վերահսկիչ ծրական դատարանի կարիքների համար գրասենյակային գույքի ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 750 ՀՀ դրամ փոխանցել «Ադրինինվեստբանկ» «Բեջ-գալ» ՍՊԸ-ի 247230066158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Ի. Քոչարյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 14.30-ը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ - ՄԲԱՊՁԲ - 07/53» ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ ՀՀ ոստիկանության կարիքների համար անհրաժեշտ գույքի ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 725 ՀՀ դրամ փոխանցել «Ադրինինվեստբանկ»,

ՀՎՀՀ 247230066158 «Բեջ-Գալ» ՍՊԸ-ի հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25 Հ. Սարգսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 12:00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԾՁԲ-07/48» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ ՀՀ դատական դեպարտամենտի կարիքների համար ՀՀ Տավուշի մարզի առաջին ատյանի դատարանի Նոյեմբերյան քաղաքի նստավայրի շենքի վերակառուցման շինարարական աշխատանքների կատարման որակի նկատմամբ տեխնիկական հսկողության իրականացման ծառայությունների ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 750 ՀՀ դրամ փոխանցել «Ադրինինվեստբանկ» «Բեջ-գալ» ՍՊԸ 247230066158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Վ. Հովհաննիսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 10.00-ն:

HSBC

ՆՈՐ, ԻՋԵՑՎԱԾ ՍԱԿԱԳՆԵՐ

Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ-ն տեղեկացնում է, որ սկսած 2007թ. նոյեմբերի 1-ից բանկային հաշվի բացման սակագներն իջեցվել են 70%-ով եւ ներկայումս կազմում են.

Անհատների հաշիվ՝	3,000 ՀՀ դրամ
Լրացուցիչ հաշիվ՝	անվճար
Անհատ ձեռնարկատերերի եւ իրավաբանական անձանց հաշիվ՝	8,000 ՀՀ դրամ
Լրացուցիչ հաշիվ՝	3,000 ՀՀ դրամ

Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ
Տնօրինություն
Հայաստանի Հանրապետություն
Երեւան 0009
Տերյան 66 փողոց
Հեռ. 37410 51 50 00
Էլ. փոստ. www.hsbc.am

Fund for Armenian Relief of America (FAR)

TITLE: Finance Specialist
TERM: Full-time
DURATION: Permanent
LOCATION: Yerevan, RA

BRIEF DESCRIPTION OF THE ORGANISATION: Headquartered in New York City, FAR is non-profit benevolent organization providing both short-term and long-term emergency relief programs for the economic growth and social development of Armenia.

JOB RESPONSIBILITIES: Under the supervision of the FAR Country Director, the incumbent performs the following duties:

- Record and process financial transactions including bank transactions and reconciliation of bank statements with the accounting records;
- Maintain all financial documentation related to administrative and project functions and keep all accounting files updated;
- Prepare monthly financial reports to Country Director, Donor Organizations and NY Headquarter;
- Handle cash operations, control proper utilization of the petty cash account, including cash withdrawals and cash payments;
- Provide cash activity reports on monthly basis;
- Prepare and develop budget and analyze variances reports, ensure that budget adjustments are made in accordance with program needs;
- Checking payroll calculations and employees other payments
- Maintain regular contacts with relevant FAR Branch Offices, local authorities and Implementing parties to support and facilitate daily functions of the office;
- Provide guidance and expert advice to management on all technical procedures of financial and HR-related matters, prepare service contracts
- Administer procurement procedures including preparation of procurement contracts and examining presented procurement requests;
- Prepare and provide accounting information upon Finance Managers request and other duties assigned by the immediate supervisor.

QUALIFICATIONS:

- University degree preferably in finance and economics;
- At least five years of related experience, preferably at international organizations;
- Basic knowledge of general accounting principles;
- Basic knowledge in computer based accounting programmes and other office management software;
- Excellent knowledge of Armenian, English, Russian.

APPLICATION PROCEDURES:

A complete application form should consist of:

- A letter of motivation (in English)
- Detailed CV

Applications can be submitted via e-mail: cv@far.am

Please clearly mention in the subject line of the e-mail message the position title you are applying for, otherwise an application will be ignored!

ABOUT COMPANY: For more information on FAR activity please visit URL: www.far.am

ADDITIONAL NOTES: Only short listed applicants will be contacted. No phone calls, please.

OPENING DATE: November 10, 2007

APPLICATION DEADLINE: November 20, 2007

Նիդեռլանդների բանկի նախագահ Նութ Վելլինկի հանդիպումները Հայաստանում

Նոյեմբերի 12-ին ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանը հանդիպեց Նիդեռլանդների բանկի նախագահ Նութ Վելլինկի հետ:

Հյուրի խնդրանքով ԿԲ նախագահը ներկայացրեց Հայաստանի տնտեսական, մասնավորապես՝ բանկային համակարգի զարգացումները եւ Բազել 2 վերահսկողության սկզբունքներին անցման գործընթացը:

Նութ Վելլինկը հանդիպեց նաեւ Երեւանի պետական համալսարանի եւ Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի ուսանողների հետ եւ դասախոսություն կարդաց «Բազելյան հիմնական սկզբունքները. կիրառումը եւ Հաշվարկների միջազգային բանկի դերը» թեմայով:

ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից՝ ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն, մշակվում է ՀՀ Լոռու մարզի Ալավերդի համայնքում [illegible] ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներից 1,0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր ցանկացողները, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2007 թ. նոյեմբերի 19-ին, ժամը 16-ին Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 12.11.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: